

Pedagogisch beleid

KOV en BSO

LRK nummers; KOV ; 251942442

BSO ; 238409697

Versie; februari 2020

Inleiding

Sprankel! biedt voor haar aangemelde toekomstige leerlingen van 2,5 tot 4 jaar de mogelijkheid tot het bezoeken van de peutermeespeelgroep voor één of meerdere dagdelen per week. Tevens biedt Sprankel! zowel opvang in de naschoolse uren in de kinderopvang en de buitenschoolse opvang (verder afgekort aangeduid als **BSO** voor kinderen van 4-13 jaar). In dit pedagogisch beleidsplan wordt onze visie op opvang en opvoeding beschreven. Deze visie vormt de basis voor het dagelijks pedagogisch handelen in onze groepen. In het plan van aanpak wordt het pedagogisch handelen in de groepen zichtbaar en toetsbaar gemaakt. We beschrijven hoe de leraren en pedagogisch medewerkers met de kinderen werken, hoe de ruimte is ingericht en hoe er met de ouders wordt samengewerkt. Jaarlijks wordt dit plan van aanpak besproken met de diverse geledingen en het bestuur en zo nodig bijgesteld. Met deze pedagogische plannen willen we ons pedagogisch denken en doen inzichtelijk maken voor medewerkers, ouders, bestuur en externen.

Aan het begin van het leven maakt de mens een enorme ontwikkeling door. De groei naar volwassenheid is een proces waarin het kind zich ontplooit. Een goede start begint bij een veilige, liefdevolle en vertrouwde omgeving waarin het kind zich geborgen voelt. Respectvol omgaan met de eigenheid van ieder kind vormt hierbij een belangrijke voorwaarde. Dit onder leiding van professionele geschoolde pedagogisch medewerkers die zorgen voor duidelijkheid, regelmaat en structuur. Maar bovenal in een omgeving waar het kind zichzelf mag zijn. Wij stellen hoge eisen aan de kwaliteit van de zorg en stellen uw kind daarin centraal. Uw kind is het kostbaarste bezit en onze zorg daarom meer dan waard!

*een school waar kinderen mogen
worden wie ze zijn.*

Mariëtte Reimert,

Directeur Sprankel! met eigen KOV en BSO.

*Waar ouders geschreven staat kan ook gelezen worden: ouder of verzorger

Inhoud	
Inleiding	2
Inhoudsopgave.....	3
Pedagogische visie en uitgangspunten	5
Onze visie op opvoeden	6
De interactievaardigheden.....	8
Het instapprogramma.....	8
Kennismaking met de juffen en kinderen van de peutermeespeelgroep.....	9
Extra dagdelen afnemen.....	10
In de kinderopvang.....	10
Bij de BSO.....	11
Aanwezige pedagogische medewerkers.....	11
VVE plek in de kinderopvang.....	11
Afscheid	11
Onzekerheid van ouders	12
Overdracht bij het brengen en halen	12
Samenwerking en communicatie met de ouders	12
Oudercommissies	13
Verhoudingen groeps grootte en aantal leidsters	12
Wennen	13
Overgaan naar de volgende groep vanuit de KOV	13
Broertjes en/of zusjes.....	13
Pedagogisch medewerkers/ leraren.....	14
Mentorschap/ mentorkinderen.....	15
Spelen in een andere groep.....	15
Samenvoegen groepen	15
Extra opvang en ruilen.....	15
Kinderparticipatie.....	16
Criteria pedagogisch medewerkers/ leraar.....	15
Stagiairs/ vrijwilligers	15
Dagindeling.....	16
Eten en drinken op sprankel!	16
Standaard aanbod van verzorgingsproducten	17
Het volgen van de ontwikkeling van het kind	17
Observatie en kindvolgsysteem in de BSO.....	18

Individuele aandacht voor het kind.....	18
Interne begeleiding	18
Ondersteuning pedagogisch medewerkers/ leraren	18
Als het niet gaat zoals het moet.....	18
VVE indicatie.....	19
VVE methode Uk & Puk.....	19
Werken met een doelgerichte planning.....	19
Activiteitsaanbod.....	19
Participatie van ouders.....	20
VVE Thuis.....	20
Thuisstaal.....	20
Ontwikkeling, begeleiding en zorg.....	21
Borgen van de Kwaliteit.....	22
Doorgaande lijn in VVE.....	22
Naar het Basisonderwijs met VVE.....	22
Het ontwikkelen, leren en spel.....	212
1.Doel: het bieden van emotionele veiligheid	213
2.Doel: ontwikkelen van persoonlijke competentie	24
3.Doel: ontwikkelen van sociale competentie	27
4.Doel: het overbrengen van normen en waarden.....	28
Overige activiteiten	30
4 ogen beleid	36
Hygiëne.....	38
GGD- inspectie.....	38
EHBO.....	38
Wat te doen als het kind ziek is.....	38
Hoe lang dient een kind thuis te blijven.....	37
Medicijnen geven	39
Kinderen in de zon.....	39
Vragen, opmerkingen en klachten	38
Aansprakelijkheid	40
Privacyreglement.....	40
Slotwoord	40
4 bijlagen	
Bijlage 1: Reiniging speelgoed.....	41
Bijlage 2: Beheersplan Legionella.....	42
Bijlage 3: Scholingsplan medewerkers + rol pedagogisch beleidsmedewerker en coach.....	43
Bijlage 4; Scholingsplan medewerkers (+ rol pedagogisch beleidsmedewerker en coach.....	47

Pedagogische visie en uitgangspunten

Onze slogan is: Sprankel!, een school waar kinderen mogen worden wie ze zijn!

Onze kernwaarden zijn:

1. veiligheid; Sociale en fysieke veiligheid, ruimte voor jezelf en de ander, rust en regelmaat
2. vertrouwen; In jezelf, de ander en de toekomst
3. verantwoordelijkheid; Mede eigenaar van je leerproces, omgaan met verschillen, zorg voor elkaar

Kernwoorden zijn: rust, ruimte en regelmaat.

Rust proberen we te bereiken door een veilige sfeer en goede leeromgeving.

Ruimte geven we elkaar door het tonen van respect, het rekening houden met elkaar en een goede zorg voor elke leerling.

Regelmaat is terug te vinden in de structuur van een vaste dagindeling en goede afspraken, zodat er duidelijkheid is voor de kinderen.

We nemen kinderen serieus en laten ze in hun waarde, zodat we goede relaties met ze op kunnen bouwen. In die context kan een kind groeien, zich ontwikkelen en problemen leren oplossen. Het maakt dat een kind productiever en creatiever wordt en zich gelukkig zal voelen. Naast het principe van "samen spelen, samen delen" werken we structureel vanuit de principes van de kanjertraining. De kanjertaal wordt vanaf de peutermeespeelgroep aangeleerd.

Het coachend begeleiden is de kern van ons werk. We onderscheiden pedagogisch en didactisch handelen, terwijl beide facetten onlosmakelijk verbonden zijn. We hebben oog voor de groep en het individu. We werken met een open houding, wederzijds respect en een goede relatie waarbij het kind zich gekend weet. We willen handelingsgericht en daardoor opbrengst gericht werken.

Wij willen de kinderen in een vriendelijke, veilige, uitdagende en ordelijke omgeving zo intensief mogelijk in hun ontwikkeling begeleiden; ze laten leren met plezier. Een omgeving waar ze hun gaven en talenten van jongs af aan kunnen ontwikkelen.

We hanteren duidelijke afspraken en regels. We willen een samenwerkplaats zijn waar kinderen zich zo breed mogelijk mogen ontwikkelen.

Een optimaal welbevinden voor het kind vormt de voedingsbodem voor de sociale, cognitieve, lichamelijke en creatieve ontwikkeling.

Wat wij willen bereiken met de kinderen:

- Een bijdrage leveren aan een positief zelfbeeld van het kind.
- Het kind leren wat aanvaardbaar en onaanvaardbaar gedrag is.
- Luisteren naar wat het kind eigenlijk bedoelt en wil.
- Ruzies, meningsverschillen en conflicten hanteren.
- Het kind helpen bij het oplossen van problemen.
- Het kind op een positieve manier beïnvloeden op het gebied van normen en waarden.
- Het kind leert duidelijk te zijn over zichzelf en opkomen voor eigen behoeften.
- Wij hopen dat er zo een evenwichtige en plezierige relatie ontstaat tussen kinderen, ouders en leraren.
- Het kind burgert al op jonge leeftijd in op Sprankel waardoor het kind zich snel vertrouwd zal voelen in zowel de lesgebonden als de niet lesgebonden uren.

Pedagogische protocollen

Sprankel! hanteert diverse protocollen die inzichtelijk zijn: deels op de site en deels op school ter inzage liggen of verwoord in dit plan. De diverse protocollen die Sprankel! hanteert zijn:

- Veiligheids-en gezondheidsbeleid KOV &BSO
- Omgaan met ziekte (protocol hygiëne maatregelen)
- Gezond voedingsbeleid (schoolgids)
- Medicijn gebruik (Veiligheids-en gezondheidsbeleid KOV &BSO)
- Kinderen in de zon(in dit plan+ Veiligheids-en gezondheidsbeleid KOV &BSO)
- Buitenspelen (in dit plan + Veiligheids-en gezondheidsbeleid KOV &BSO)
- Uitstapjes (in dit plan)
- Hoofdluis (schoolveiligheidsplan)
- Seksueel misbruik en kindermishandeling (meldcode)
- Sterfgevallen (protocol rouw en verlies)
- Gescheiden ouders (document Catent)
- Wennen (in dit plan/ schoolgids)
- 4 ogen beleid (Veiligheids-en gezondheidsbeleid KOV &BSO + in dit plan)
- Overzicht besmettelijke ziekten GGD (op website + kaart GGD klassenmap + hygiëne maatregelen)

Onze visie op opvoeden

Ieder kind heeft een eigen persoonlijkheid die in ontwikkeling is. Dit doet het kind vanuit een basis van eigen aanleg en persoonlijkheidsontwikkeling. Een belangrijke voorwaarde is: dat het kind zich oprecht veilig, vertrouwd en gerespecteerd voelt binnen de muren van de school, de BSO en in het bijzonder als startpunt in de peutermeespeelgroep. Wij geven kinderen hiervoor de ruimte en stimuleren de ontwikkeling, ieder kind in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Het is daarom een noodzaak om een goede samenwerking te creëren tussen ouders en medewerkers om het kind beter te kunnen begeleiden. Wij bieden ruimtes die zijn ingericht voor kinderen. Activiteiten en spelmaterialen die zijn afgestemd op de verschillende behoeften en ontwikkelingsgebieden.

We zien een relatie tussen levensbeschouwelijke vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling en actief burgerschap. We vinden het van wezenlijk belang dat we respectvol omgaan met de ander en de wereld om ons heen. Alle drie hebben ze de componenten ik, wij, de ander en de omgeving en dan telkens vanuit hun eigen invalshoek t.a.v. normen en waarden. Onze kinderen groeien op in een individualistische maatschappij, waarin het solidariteitsbeginsel steeds meer verdwijnt. Wij willen de kinderen laten zien dat zij hun naaste liefhebben en ze laten delen in de verantwoordelijkheden die dat met zich meebrengt.

We vinden respect hebben voor elkaar en zichzelf gerespecteerd weten, elkaar accepteren en zichzelf geaccepteerd weten heel belangrijk (Ruimte hebben en ruimte krijgen). Naast de opvoeding thuis ligt hier voor de leraar ook een belangrijk opvoedingsaspect. Zij kunnen door hun handelen veel toedoen of afdoen aan een veilig en sociaal klimaat. Ook streven wij naar een omgeving die tegemoetkomt aan de basisbehoeften van een kind.

Dat zijn:

1. Lichamelijke behoeften
2. De ontwikkeling van het kind
3. Behoeftte aan affectie en geborgenheid
4. Behoeftte aan veiligheid, duidelijk en continuïteit
5. Behoeftte aan erkenning en waardering
6. Behoeftte aan ontwikkeling en competentie
7. Behoeftte om een goed mens te zijn

De interactievaardigheden

Om de pedagogische doelen te verwezenlijken passen we interactievaardigheden toe. Kwaliteit van kinderopvang is onlosmakelijk verbonden met de interactievaardigheden van de pedagogisch medewerker. Als deze goed zijn, zullen kinderen zich welbevinden en zich optimaal ontwikkelen in de tijd dat ze bij ons zijn.

Er zijn 6 vaardigheden die tijdens de interacties/omgang met kinderen in de groep nodig zijn. Deze zijn belangrijk omdat ze van invloed zijn op de ontwikkeling en welzijn van de kinderen in de groep.

3 basale vaardigheden

- *Sensitieve responsiviteit*: pikt de pedagogisch medewerker de signalen op van de kinderen en reageert hij/zij op een goede manier? Is hij/zij een veilige haven voor het kind?
- *Respect voor autonomie*: geeft de pedagogisch medewerker ruimte aan de kinderen? Stimuleert hij/zij actief dat kinderen zelf iets doen? En op hun eigen manier?
- *Grenzen stellen en structuur*: hierbij gaat het er om of de pedagogisch medewerker op een goede manier de kinderen duidelijk kan maken wat er van de kinderen verwacht wordt en hoe ze ervoor zorgt dat de kinderen zich daaraan houden.

3 educatieve vaardigheden

- *Praten & Uitleggen*
- *Ontwikkelingsstimulering*: dit gaat over de extra dingen die de pedagogisch medewerker doet om kinderen te stimuleren op verschillende vlakken/vaardigheden.
- *Begeleiden van interacties tussen de kinderen onderling en volwassenen*

Onze pedagogisch medewerkers worden getraind en gecoacht in hun interactievaardigheden. Hiertoe is 1 coach aangesteld.

Instap programma

- Sprankel! en dan specifiek de onderbouwgroepen werken vanuit de principes van ontwikkelingsgericht werken vanuit leerlijnen met IPC (International Primary Curriculum), en dan specifiek de Early Years. Deze methodiek stimuleert jonge kinderen op een speelse manier in hun ontwikkeling en blijft dicht bij de belangstellingswereld van het jonge kind. Door combinatie van activiteiten krijgen ze kansen in een veilige omgeving om zich optimaal te ontplooiën. Vanuit de onderwijs- en ontwikkelbehoefte van elk kind wordt er een passend en uitdagend aanbod op maat gedaan voor alle kinderen. Hiermee komen we tegemoet aan zowel het meer begaafde als het gemiddelde kind maar bedienen we ook in een vroeg stadium de kinderen die vanuit de zorgbehoefte extra interne of externe ondersteuning behoeven. De intern begeleider onderbouw komt met enige regelmaat

observeren in de peutergroep. Op deze manier kunnen we reeds in een vroeg stadium zorg – en/ of opvoedkundige vragen (VVE leerling) omzetten in handelingen. VVE staat voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. De doelstelling van VVE is om de ontwikkeling van kinderen al op jonge leeftijd zo te stimuleren dat hun kansen op een goede schoolloopbaan worden vergroot. We hanteren het LOVS (leerlingontwikkelvolgsysteem) en hanteren de methode Uk & Puk voor VVE voor een thematisch en beredeneerd aanbod voor elk kind waarbij we verslaglegging/ dossier opbouwen. Kinderen ontdekken de wereld spelenderwijs m.b.v. uitdagende activiteiten. Het initiatief ligt in eerste instantie bij de kinderen. Er is echter aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden:

- Persoonlijkheidsontwikkeling
- Sociaal-emotionele ontwikkeling (stimuleren van zelfstandigheid, zelfvertrouwen, samen spelen)
- Motorische ontwikkeling (grote en kleine motoriek)
- Kunstzinnige ontwikkeling
- Ontwikkeling van de waarneming
- Leer-denkontwikkeling op taal en rekenen (tellen, leren meten)
- Taalontwikkeling met ontwikkeling van de woordenschat en communicatie , oriëntatie op lezen en schrijven
- Rekenontwikkeling met ontwikkeling van tellen, benoemen van bv. groot en klein, meer / minder en oriëntatie op cijfers en getallen
- Auditieve en visuele waarneming
- Oriëntatie op ruimte, tijd en wereldverkenning

Deze ontwikkelingsgebieden komen altijd in samenhang aan bod. Zo leren kinderen prettig om te gaan met elkaar en plezier te hebben in het spel. Naast cognitieve vaardigheden leren ze bijvoorbeeld ook sociale (kanjertaal) en motorische vaardigheden (schrijfdans/ spelles/ gymnastiek).

Regelmatig worden de ouders via een (peuter)nieuwsbrief geïnformeerd. Op deze manier wordt het voor de ouders inzichtelijk wat wij allemaal doen tijdens de peutermeespeelochtenden. In de nieuwsbrief wordt ook uitgelegd hoe de ouders hun bijdrage kunnen leveren aan het thema. Vaak wordt er tijdens het thema gevraagd om iets mee te nemen van thuis, gerelateerd aan het thema. Dit kan dan bijvoorbeeld gaan om een 'gewonde' knuffelbeer in het thema ziek en gezond.

De eerste stap

Wij vinden het belangrijk dat een kind tenminste 1 vaste ochtend per week komt in de peuterklas, zodat het kind zich beter kan hechten. Wanneer er een langere tijd tussen zit, is het moeilijk om ervaring en vertrouwen te krijgen met en in de peutergroep. Er is nog weinig tijdsbesef bij kinderen, daarom is ritme erg belangrijk en het vertrouwen dat de ouder hem/haar weer komt halen. Voor de BSO geldt dat er keuze in pakketten is. Uw kind kan structureel een vaste dag met vaste tijden komen maar u kunt ook een flexibel pakket afnemen. Hierover later meer bij extra dagdelen afnemen en aanmelden.

Kennismaking met de juffen en andere kinderen

Voorafgaand aan de plaatsing van uw kind op de KOV of BSO wordt u uitgenodigd om kennis te maken. Ter ondersteuning wordt aan u schriftelijke informatie meegegeven over de dagelijkse gang van zaken van de KOV in de peutergroepen en voor de werkwijze van de BSO is er een flyer in de maak. Tijdens dit gesprek wordt er kennis gemaakt met het kind, ouders en bij nieuwe ouders ook met de school. Er wordt geïnformeerd naar alle zaken die met de verzorging/ opvoeding en ontwikkeling tot nu toe van het kind te maken hebben. Na een aantal weken komt de (peuter)juf bij nieuwe gezinnen op huisbezoek om ervaringen te delen en om de ouders goed te informeren over de organisatie van de school en/of de peuterklas (KOV). Bij de BSO is dit niet van toepassing omdat kinderen al bekend zijn met de school en de BSO een verlengstuk van de schooldag wordt doordat ze in de eigen omgeving blijven. Er worden over en weer afspraken gemaakt. Bij een wachtlijst geschiedt plaatsing op volgorde van aanmelding. Er wordt gewerkt met een intake-vragenformulier bij de peuters. Bij de BSO weten we al veel van de kinderen doordat ze al bekend zijn in het LOVS. We vinden het wel belangrijk om goed informatie uit te wisselen, zodat wij op de hoogte zijn van belangrijke zaken, zoals bv. voedingsgewoontes of belangrijke veranderingen in welbevinden. Door veel persoonlijke aandacht te geven, proberen we het kind op zijn/haar gemak te stellen en zich welkom te laten voelen. Samenvattend kunnen we zeggen dat de wienperiode in de KOV of de BSO als doel heeft dat een kind zich emotioneel veilig voelt in de nieuwe groep. Wij bieden een warme, liefdevolle en geborgen omgeving, zodat zowel kinderen als ouders zich thuis voelen bij ons. Pas als kinderen zich veilig voelen, zullen zij persoonlijke en sociale competenties kunnen ontwikkelen en zullen zij zich normen en waarden eigen kunnen maken.

Extra dagdelen afnemen

In de kinderopvang

Na aanmelding komt uw kind (<2,5 jaar) op de plaatsingslijst. Zodra er een plek vrij komt en uw kind > 2,5 jaar is, wordt het geplaatst op één of meerdere dagdelen, rekening houdend met uw voorkeursdagen. Als uw aanmelding tevens een afwijkend plaatsingsverzoek bevat, zullen we gaan kijken of er (op termijn) plaats is binnen de voorkeursgroep/ dag. U kunt tenminste 1 dagdeel afnemen en ten hoogste 5 dagdelen, met mogelijkheid van verlengde opvang tot max. 18.30 uur. Flexibele of incidentele afname behoort niet tot de mogelijkheden op de ochtenden. Soms kan het ter overbrugging van een korte periode in goed overleg. Voor de middagopvang zijn er ruimere mogelijkheden in tijd, dag en regelmaat. Ouders kunnen in aanmerking komen voor een vergoeding van de kosten vanuit de overheid (kindertoeslagen). Op het intakeformulier, welke doorgesproken wordt voorafgaand aan de plaatsing, is de afname- overeenkomst tussen ouders en onze KOV een onderdeel dat vastgelegd wordt door ondertekening.

Zij ontvangen maandelijks een rekening voor de afgenomen uren en regelen zelf de kinderopvangtoeslag. Ouders met een VVE kind komen in aanmerking voor vergoede opvang voor de extra afgenomen uren, hoger dan 2 dagdelen.

Bij de BSO

Na aanmelding m.b.v. het uitgebreide aanmeldformulier waarin ouders het voor hen juiste pakket kiezen, beoordelen we of er een kindplaats vrij is op de voorkeursdagen/uren. Ouders krijgen dan een voorstel dat zij bij akkoord ondertekenen en daarmee ook een betalingsverplichting aangaan. Ouders kunnen een 52 weken, een 40 weken en/of een flexibel pakket afsluiten. De BSO werkt met afnameblokken van tenminste 2 uur. Tijdens studiedagen op de vaste BSO dag kunnen kinderen vanaf 08.30 uur gratis de extra uren komen tot de reguliere BSO uren starten. Ouders ontvangen maandelijks een totaalfactuur voor de afgenomen uren en regelen zelf de kinderopvangtoeslag. Bij verandering of opzegging, geldt een maand opzegtermijn. In geval van een bijzondere (zorg)aanmelding, zal er een extra intakegesprek plaatsvinden met de ouders en eventueel de intern begeleider. Op die manier kunnen we goed afstemmen wat belangrijk is voor het kind in relatie tot de capaciteit van de groep en de belastbaarheid van de medewerkers.

Aanwezige pedagogisch medewerkers

Wij informeren ouders en kinderen over welke pedagogisch medewerkers er op welke dagen en in welke groep werken. Dit doen we door middel van een poster op de groepsdeur. Tevens vindt communicatie plaats bij onvoorziene veranderingen via de BSO mobiel.

We hanteren de beroepskracht-kind-ratio zoals deze wettelijk is vastgelegd (te vinden op www.1ratio.nl). Op de buitenschoolse opvang mogen er voor en na schooltijd en op vrije middagen maximaal een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Bij ons is dat van 18.00 tot 18.30 uur. Naast dit half uur per dag is op vrije dagen en in de vakantie dezelfde drie-uursregeling van toepassing als in de dagopvang. Op voorwaarde dat minimaal 10 uur aaneengesloten opvang geboden wordt. Bij onze BSO wijken we tijdens studiedagen (extra vrije dagen) en in de vakanties dagelijks op de volgende tijdstippen van de beroepskracht-kind-ratio af:

- Tussen 8.00 en 8.30 uur
- Tussen 12.30 en 14.30 uur
- Tussen 18.00 en 18.30 uur

VVE plek in de KOV

We streven naar minimaal 1 kindplaats per dag te reserveren voor zogenaamde (V)VE kinderen. Deze geïndiceerde kinderen mogen tenminste 4 dagdelen de peuterklas bezoeken. De norm voor 2020 ligt op 16 uur voor VE geïndiceerde kinderen. Ouders kunnen in aanmerking komen voor een vergoeding van de kosten vanuit de overheid (kindertoelagen) en tevens is de gemeente Dalfsen kostendrager in deze. Zij nemen een deel van de kosten op zich voor deze doelgroepkinderen. Eind 2019 is er een keuring geweest voor een officiële VVE certificering.

Afscheid

Het brengen van het kind is één van de belangrijkste momenten van de dag. Het kind zal afscheid moeten nemen. Vooral jonge kinderen kunnen moeite hebben met het loslaten van de vertrouwde ouder. De belofte dat hij/zij later op de dag weer opgehaald zal worden, stelt een kind niet altijd gerust, iemand die uit het zicht verdwijnt, kan voor hem definitief weg zijn. Het is van belang dat het kind weet dat de ouder vertrekt en dat dit niet onopgemerkt gebeurt. De pedagogisch medewerker zal het kind overnemen bij het weggaan van de ouder en dan samen zwaaien. Bij verdriet van het kind worden de gevoelens verwoord en er wordt actief geluisterd zoals: 'je vindt het niet leuk dat mama weggaat, ze komt je straks weer halen, zullen we samen naar haar zwaaien?' Wanneer de juf een aantal keren de gevoelens van het kind heeft vertaald en dit niet helpt kan ze het kind afleiden

waardoor het zijn verdriet snel kan vergeten. De ouder kan dit proces bespoedigen door het afscheid nemen niet te rekken. Moeilijkheden rond afscheid nemen en niet naar de peuterklas of VSO/ BSO willen, blijft overigens niet beperkt tot de wenperiode. Op jonge leeftijd blijft het gedrag van het kind hierin onvoorspelbaar. Het kind kan zich opeens verzetten na een periode waarin het graag naar de opvang ging. Een kind dat ondanks dat het als peuter al gekomen is in ons kinderopvang, kan op enig moment dan toch last krijgen van scheidingsangst. Het bewust worden van zichzelf gaat vaak samen met een groot gevoel van afhankelijkheid en verlangen om dicht bij de ouder te zijn. Door in te gaan op de gevoelens van het kind en samen te werken met de ouders trachten de pedagogisch medewerkers het vertrouwen van het kind opnieuw te winnen en zijn angst weg te nemen.

Onzekerheid van ouders

Ook door onzekerheid van de ouder(s), over het achterlaten van hun kind, bestaat de kans dat het kind veel moeite heeft met afscheid nemen. Als er behoefte bestaat, zal er (tijdelijk) telefonisch contact met één van de P.M. 'ers ter geruststelling plaatsvinden.

Overdracht bij het brengen en halen

Vanaf 07.00 uur of 07.30 uur is er de mogelijkheid tot voorschoolse opvang (VSO). De kinderen ontbijten op de VSO en gaan samen met de P.M. 'er naar school. Vanaf 08.10 uur gaan de schoolhekken open en zijn alle medewerkers klaar voor de dag. Zo ook in de peuterklas. Als uw peuter bv. de 3^e in de rij is, kunt u gewoon de schooltijden hanteren. Of u brengt eerst uw oudere kinderen op de plaats en dan aansluitend uw peuter. Gebruikelijk is om tussen 08.30 uur en 08.45 uur de kinderen in de peuterklas te brengen. De overige groepen (1 t/m 8) starten om 08.30 uur met de les. Bij de ontvangst van de kinderen hebben we aandacht voor ouder en kind. We begroeten elkaar en maken een praatje, bij het afscheid zwaaien we de ouder uit en als het kind verdrietig is omdat de ouder weggaat, nemen we het kind op schoot en benoemen het verdriet.

De kinderen kunnen tussen 11.50 uur en 12.00 uur en op woensdag tussen 12.20-12.30 uur worden opgehaald in de peuterklas of blijven voor de middagopvang. Op maandagmiddag is groep 1 om 12.00 uur vrij en kunnen kinderen door naar de BSO. Dat geldt ook voor alle overige dagen, mits er voldoende afnamecapaciteit wordt gehaald (5 kinderen). De kinderen blijven dan tot de afgenomen eindtijd.

Bij het halen vertellen we de ouders – indien gewenst- hoe het met hun kind gegaan is, wat voor activiteiten er hebben plaats gevonden (nieuws -infobrief) en eventueel (mondeling) hoe de individuele ontwikkeling verloopt. Bij de BSO mogen kinderen – na schriftelijke aanvraag en ondertekening van ouders- zelfstandig vertrekken op de eindtijd. Vanaf dat moment valt het kind onder verantwoording van de ouders.

Samenwerking en communicatie met de ouders

We streven ernaar dat de school, met de peutermeespeelgroep als voorloper, de VSO & BSO voor ouder(s) en kind een vanzelfsprekend verlengstuk is van de vertrouwde thuissituatie. Wij hechten veel waarde aan een open communicatie en steken daar veel energie in. De pedagogisch medewerker besteedt veel tijd en aandacht aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de ouder en past haar deskundigheid toe. Structurele communicatie met de ouder vindt plaats tijdens de momenten dat het kind wordt gebracht en gehaald. Op deze momenten vraagt de medewerker ook soms om informatie over het kind. De medewerker wil bijvoorbeeld graag weten of een kind een goede nacht heeft gehad of lekker heeft gegeten. Graag horen zij wanneer er zich bijzonderheden afspelen in het leven van het kind. Dit kan de ontwikkeling, de gezondheid maar ook de directe omgeving van het kind betreffen. Elk half jaar worden er facultatieve oudergesprekken (op verzoek) voor ouders georganiseerd. Daarnaast spreken we alleen op wederzijds initiatief en sowieso vindt

altijd aan het einde van de peuterperiode een warme overdracht plaats met de ouders en met de volgende leraar. Kinderen uit de peutergroep stromen nagenoeg allen door binnen onze basisschool. Wanneer het in het belang is van het kind, zal er geadviseerd worden voor externe verwijzing (passend onderwijs). Ouders dienen zelf de regie te nemen in de eventuele overdracht/ kennisdeling met een externe BSO/ gastouder. Wij doen dit enkel bij de interne doorstroom naar onze eigen VSO/ BSO omdat we de externe overdracht een taak van de ouders vinden, zeker gezien de grote diversiteit van aanbieders maar zeker ook met het oog op de privacyregeling, vinden we dit niet binnen onze taaktoedeling horen. Binnen onze eigen BSO is dit een niet meer dan logische stap omdat we dan werken vanuit dezelfde visie van 1 kind, 1 plan.

Ouders worden in de gelegenheid gesteld om in alle rust met de mentor te praten over hun kind. De gesprekken worden vooraf aangekondigd en ingedeeld. Tevens staat de directie de ouder graag te woord wanneer er behoefte is aan een persoonlijk gesprek.

Oudercommissies

Wij hechten veel belang aan de mening van ouders. Op Sprankel! hebben wij een oudercommissie die actief meedenkt over activiteiten. De oudercommissies komen 6-8 x per jaar samen om met de directeur te vergaderen. Deze commissie bestaat uit 2 vertegenwoordigers per groep, zo ook van de peutergroep & BSO. De peutergroep-ouders & BSO hebben de ouderraadsvergaderingen maar ook sub-vergaderingen met een minimum aantal van 4, specifiek over de peuterklas en het beleid t.a.v. de peuterklas. De BSO oudercommissie vertegenwoordigt een afvaardiging van de OR vertegenwoordigers uit de groepen 1 t/m 6. Het bestaan van een oudercommissie met deze rol is ook wettelijk verplicht vanuit de Wet Kinderopvang die sinds 1 januari 2005 geldt. Hierbij is de positie van de oudercommissies vastgelegd. De ouders in de verschillende geledingen hebben verschillende verantwoordelijkheden. Dat varieert van meedenken en adviseren tot instemming met beleidszaken. Te denken valt aan kwaliteitsbeleid, visie en missie, pedagogisch beleid, sociale en fysieke veiligheid, het aanbod een klachtenregeling, de tijden, het uurtarief, de ouderbijdrage aan OR en groepsgroottes. U kunt zich aanmelden als lid bij de OV middels het formulier dat u ontvangt bij het startpakket. Tevens kunt u bij de intake uw belangstelling kenbaar maken om zitting te nemen in één van de commissie of voor andere ouderhulp.

Verhoudingen groeps grootte en aantal leidsters

- Eén pedagogisch medewerker per 8 kinderen in de leeftijd van 2, 5 tot 4 jaar.

Wij hanteren de norm van maximaal 16 peuters op 2 pedagogisch medewerkers.

We werken met 5 groepen. Als kinderen tenminste 2,5 jaar zijn, mogen ze starten voor tenminste 1 dagdeel op de voorkeursdag. Bij behoefte kunnen zij ook meer dagdelen afnemen of intekenen voor peuteropvang in de middaguren. Het is aan de ouder(s) om te bepalen of kinderen 1 of meer dagdelen mogen komen. Plaatsing geschiedt op volgorde van aanmelding. Het is niet mogelijk om incidenteel dagdelen af te nemen.

- We werken momenteel met één verticale groep op de BSO (van 4 -13 jaar) en hanteren de norm van 1 pedagogisch medewerker op max. 11 kinderen.
- Bij formatie van meerdere groepen zullen we op leeftijd gaan indelen (horizontale groepen). Dan hanteren we een norm voor onderbouwgroep (van 4 -6 jaar) van 1 op 10 kinderen met een max. van 30 kinderen en bij een midden-bovenbouwgroep (van 7-13 jaar) 1 op 12 kinderen, met een max. van 12 kinderen.
- Bij formatie van een verticale groep in de leeftijd van 2.5 tot t/m 7 jaar hanteren we de norm van 1 op 8 kinderen. Dit zal altijd verlengde opvang betreffen.

De groepsgroottes zijn bepalend voor mogelijkheden/ beperkingen tot flexibele/ incidentele plaatsingen. Per dag verschilt de samenstelling van de groepen en de kinderen. We streven naar enkel vaste gezichten voor de kinderen. In totaliteit kan de huidige beschikbare BSO ruimte max. 48 kinderen plaatsen.

Wennen

We plaatsen structureel en op vaste dagen in de peutergroepen in de ochtend, bij voorkeur voor een langere periode en ten hoogste tot de 4 jarige leeftijd. De groepsdynamiek wordt hiermee beter gewaarborgd. Aangezien kinderen geplaatst worden op vaste dagen, behoren ze automatisch tot een vaste stamgroep. Bij aanvang en bij tussentijdse overstap of uitbreiding van dagen, zullen we alle zorgvuldigheid in acht nemen om de kinderen te laten wennen aan de nieuwe situatie, waarin ze kennismaken met kinderen met verschillende achtergronden, talenten, temperamenten, behoeften en interesses. Door de beslotenheid van de vaste groep onder leiding van vaste en sensitieve pedagogische medewerkers, zullen kinderen in de nieuwe situatie ook snel het gevoel van geborgenheid ervaren, waardoor zij zich thuis kunnen voelen en daardoor kunnen ontspannen en meer en meer zichzelf kunnen zijn. Hierbij staan de 4 ontwikkelingsdoelen centraal in de pedagogische aanpak van de medewerkers. Voor de BSO kan dit wisselend zijn, afhankelijk van de afname behoefte van ouders. Ook dan heeft het onze voorkeur dat er zoveel mogelijk rust en regelmaat geboden kan worden. Dat kan bereikt worden doordat er vaste gezichten voor de kinderen zijn en de kinderen elkaar vaak al kennen vanuit de schooluren. Voor met name de jongste kinderen in de overgang van KOV naar PO en BSO zal met zorg en extra aandacht de wenperiode vormgegeven dienen te worden.

Overgaan naar de volgende groep vanuit KOV

Voor de kinderen die overgaan naar een volgende groep (groep 1) geldt een wenperiode. Dit houdt in dat een kind een aantal weken voordat de overgang plaatsvindt omdat het kind 4 jaar wordt, de kans krijgt om 5 wenmomenten (dagdelen) in de betreffende volgende groep door te brengen. De toekomstige leerkracht(en) nemen hierover contact op met de ouders. De volgende groep bevindt zich in de naastgelegen klas. Bij overgang van de ene naar de andere groep wordt geprobeerd om geleidelijk kennis te laten maken met de buurklas. De peuterjuf geeft ook plaatsingsadvies aan de volgende groepsleerkrachten over elkaar versterkende combinaties van kinderen. In de praktijk blijkt dat beide factoren helpen om de overgang soepel te laten verlopen.

Als ze eenmaal op de basisschool zitten, hebben we aan het eind van elk schooljaar ook 2 wenmomenten om kennis te maken met de toekomstige leerkracht(en) in het komende schooljaar. Als deze kinderen doorgaan naar de BSO levert dat nog al eens tranen op. Moe van alle indrukken tijdens de schooldag, kan het van belang zijn dat juist de BSO dan rustig en overzichtelijk en veilig voelt.

Broertjes en/of zusjes

Als uw kind een ouder broertje of zusje op school heeft, is het natuurlijk mogelijk dat ze elkaar gedurende dag een keer zien, als ze daar behoefte aan hebben. Als ze eenmaal naar groep 1 gaan, gaan we proberen om broertjes en zusjes in de combigroep 1-2 niet bij elkaar te plaatsen, zodat zij een eigen koers kunnen gaan uitzetten. Het kan natuurlijk wel zo zijn (bij bv. tweelingen) dat dit later in de schoolcarrière wel het geval is omdat er slechts 1 jaargroep is. Maar dan hebben ze ondertussen al een eigen ontplooiing mogen doormaken. Bij de VSO & BSO zien we minder de noodzaak dat kinderen uit hetzelfde gezin gescheiden spelen. Dit past ook goed bij het huislijke karakter wat we voorstaan in de VSO&BSO. Kinderen worden uiteraard wel gestimuleerd om aan hun

spelbehoefte toe te kunnen komen en de familiale verantwoordelijkheid over te dragen aan de P.M. é.

Pedagogisch medewerkers/ leraren

Wij hechten een groot belang aan vaste medewerkers voor elke groep, zowel voor de kinderen, de ouders als voor onszelf. Het merendeel van de groepen bestaan uit ten hoogste 2 leraren per schoolweek, aangevuld met een stagiair. Zij wisselen elkaar af. Op de peutergroep staan 2 pedagogisch medewerkers op vaste dagen. Ook op de VSO & BSO is er sprake van vaste gezichten. Er wordt gestreefd naar medewerkers met een grote taakomvang zodat wanneer kinderen meerdere dagen per week komen, meermaals dezelfde medewerkers treffen.

In geval van ziekte en vakantie zullen wij er zoveel mogelijk aan doen om voor goede vervanging te zorgen. Er zal dan een beroep worden gedaan op de overige vaste medewerkers of via onze invalpool. Kinderen die meerdere (>2) dagdelen komen krijgen te maken met ten hoogste 4 medewerkers (4 gezichten). Dat geldt ook voor de mogelijke opvang in de middaguren.

Mentorschap- mentorkinderen

Elk kind in onze KOV en BSO krijgt een mentor toegewezen. Deze medewerkers (bij voorkeur HBO geschoold) zijn tevens de eindverantwoordelijken op de groep. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor ouders, doen de intake, het eventuele huisbezoek, praten over het welbevinden, doen de voortgangsgesprekken en het eindgesprek. Kinderen die meerdere dagen komen, en dus mogelijk bij verschillende medewerkers zitten, krijgen ook 1 vaste mentor toegewezen. Uiteraard kunt u bij alle medewerkers terecht voor een korte vraag of opmerking.

Spelen in een andere groep

BSO kinderen van 4 tot 12 jaar worden steeds zelfstandiger. Wij geven hun de vrijheid die ze nodig hebben en aankunnen. Loslopen als het kan en aan de hand als het moet. Dat geldt ook voor het gebruik van de binnen- en buitenruimte. Wij begeleiden en bewaken dit proces voor ieder kind individueel en voor de groep als geheel. De pedagogisch medewerkers van de groep lopen bij toerbeurt een rondje om te zien waar de kinderen mee bezig zijn. In de praktijk is het vaak zo dat de medewerkers zich verdelen over de binnen- en buitenruimte. Op deze manier wordt de sociale en de fysieke veiligheid geoptimaliseerd.

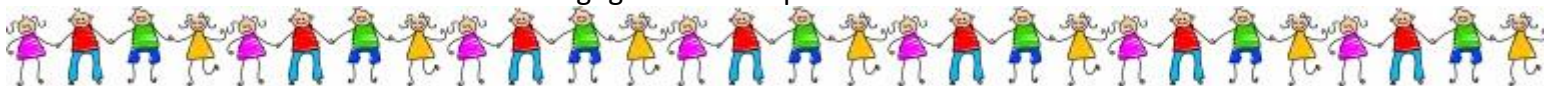
We beschikken naast de stamgroepsruimte ook over een kleutergymzaal. De kinderen gaan daar onder begeleiding van de pedagogisch medewerker heen. In het gymlokaal kunnen motorische activiteiten gedaan worden als een spel circuit, klimmen, balspellen en andere groepsspellen die om meer ruimte vragen. 7+ kinderen mogen hier ook zelfstandig spelen binnen de afspraken die hiervoor gemaakt zijn.

Samenvoegen van groepen

Als het aantal kindplaatsen niet volledig bezet (bijvoorbeeld in de vakantietijd) is, kan het voorkomen dat groepen worden samengevoegd. Er is dan altijd voor de kinderen een vaste pedagogisch medewerker aanwezig en we hanteren de beroepskracht-kind-ratio volgens de wettelijke richtlijn. Ouders worden over het samenvoegen van de groep van hun kind geïnformeerd.

Extra opvang en ruilen

Wanneer de bezetting het toelaat (beroepskracht-kind-ratio), is het mogelijk om extra opvang af te nemen of te ruilen. Ouders vragen dit via de pedagogisch medewerkers aan.

Kinderparticipatie

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zelf keuzes kunnen maken. Kinderparticipatie is daarom essentieel voor onze manier van werken. We volgen daartoe zoveel mogelijk de behoeftes en initiatieven van het kind. Dit betekent o.a. dat kinderen van de BSO ideeën kunnen aandragen voor activiteiten. We kennen een leerlingenraad tijdens de schooluren maar willen kinderen op de BSO ook laten participeren. Tijdens tafelmomenten praten we regelmatig over allerlei zaken die de BSO aangaan. Zoals: regels, welke spelletjes ze leuk vinden, omgang met elkaar. Bij het samenstellen van het activiteiten aanbod en de aanschaf van materiaal, hebben de kinderen natuurlijk een stem. Ook naar hun inspraak bij de inrichting van de (binnen)ruimte. De inspraak heeft wel de grenzen van de mogelijkheden binnen onze BSO en het budget, dit bespreken we met de kinderen. We luisteren goed naar hun behoefte en meningen en kijken daarbij naar de mogelijkheden in plaats van de onmogelijkheden.

Wij ondersteunen kinderen in het kenbaar maken van hun wensen en creëren een sfeer waarin zij zich veilig voelen. We ontvangen hun initiatieven en spelen hierop in. We helpen kinderen keuzes te maken als ze dit moeilijk vinden. We stemmen onze manier van handelen telkens af op het ontwikkelingsniveau van het individuele kind en hanteren daarbij de interactievaardigheden.

Criteria pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers die de kinderen verzorgt en mede opvoedt, is in het bezit van tenminste een geldig diploma. Als norm hiervoor worden de scholingseisen die gesteld worden in de CAO gehanteerd. Uit belang van de hechtingsrelatie die het kind met de medewerkers opbouwt, wordt hij/zij verder gescreend op kundigheid en geselecteerd op karaktereigenschappen zoals: toewijding en liefde voor kinderen, communicatieve vaardigheden, sensitiviteit, responsiviteit, geduld en aandacht. Om de professionaliteit van de leraar/ pedagogisch medewerker bij te houden en op peil te houden worden jaarlijks deskundigheidsbevorderingen georganiseerd. Tevens hebben alle pedagogisch medewerkers een afschrift van een actuele Verklaring van Goed Gedrag (VOG) overgedragen en worden zij continu gescreend vanuit het personenregister. Wanneer er tussentijds iets aan het licht komt over een medewerker wordt de directie daar direct van op de hoogte gesteld. We vinden het van groot belang dat medewerkers toegerust blijven voor hun vak en daarmee hun deskundigheid op peil houden, dan wel vergroten. Jaarlijks heeft het team van Sprankel! waar de pedagogisch medewerkers van de peuterklas en BSO onderdeel van zijn, een tiental studiedagen die altijd een didactische of pedagogische verdiepingsscholing bevatten. Daarnaast scholen medewerkers individueel, op belangstelling of vanuit opdracht. Voor een volledig overzicht hanteren we een scholingsplan voor medewerkers. (zie bijlage 3).

Stagiairs/ vrijwilligers

Voor de peutergroep geldt dat we op dit moment - met 3 juffen- **geen ruimte bieden** aan stagiairs. De BSO is startend, en daarom bieden we **geen plaats** aan stagiairs of vrijwilligers.

Ouderparticipatie stellen we op prijs. Ouders ondersteunen vrijwillig op allerlei manieren de school/ KOV. Te denken valt aan een commissie of bij activiteiten. Zij werken nooit individueel/ apart met kinderen. Overige vrijwilligers, anders dan ouders hebben we niet. De verwachting is dat ouderhulp op de VSO en BSO niet zal ontstaan omdat deze voorziening juist op de werktijden en ten behoeve van de ouders is gecreëerd.

Dagindeling

De mate waarin kinderen een individueel dagritme moeten kunnen volgen of houvast vinden in het ritme van de groep, verschilt sterk per leeftijd/ jaargroep.

Door er soepel mee om te gaan wordt er per kind gekeken wat de (ontwikkel)behoefte(n) zijn. Het dagritme is goed gepland waardoor kinderen zich niet opgejaagd hoeven te voelen. Er wordt rekening gehouden dat de overgang van de ene naar de andere activiteit rustig moet kunnen verlopen. Het dagritme wordt gemarkeerd door vaste onderdelen van het dagprogramma, zodat het voorspelbaar is voor de kinderen (picto's of dagritme uitgeschreven). Voor het eet/drink moment worden de peuters - indien noodzakelijk- verschoond en anderen gaan op gezette tijden en naar behoefte naar het toilet. Dit gebeurt uiteraard ook direct wanneer nodig. Gedurende de ochtend wordt er gewerkt volgens de planning van de juf welke voortkomt uit het thema van de periode. In de klassenmap staat van tijd tot tijd beschreven welke activiteiten er plaats (kunnen) vinden. Deze activiteiten variëren van voorlezen tot een thema gerichte activiteit, Schrijfdans, spelen met ontwikkelingsmaterialen of in de hoeken, liedjes zingen of even lekker buiten spelen. Een rijke en uitdagende leeromgeving voor ieder kind.

Dit is een globale dagindeling; iedere dag wordt opnieuw bekeken wat er zal worden gedaan met de kinderen. Een en ander is daarbij afhankelijk van het weer, de groepsdynamiek en de stemming van de kinderen.

Wij sturen daarbij aan het einde van de peuterochtend, in verband met vermoeidheid van de kinderen, bewust op rustige activiteiten. Vaak vullen we dat samen in met het spelen aan de tafel, het doen van spelletjes en/of (voor)lezen van boekjes.

Bij de BSO zal de nadruk liggen op vrij spel in combinatie met interessante activiteiten. Hier zal een variatie per week in geboden worden. De vaste routines die op de schooldag zo goed werken, zullen verder doorgezet worden in de naschoolse uren.

Eten en drinken op Sprankel!

Sprankel! vindt het belangrijk om kinderen gezonde voeding aan te bieden en dat zij gezond (leren) eten. Het voedingsplan(zie ook schoolgids Sprankel!) is gebaseerd op adviezen van het Voedingscentrum en het consultatiebureau. Naast gezond eten is variatie en regelmaat erg belangrijk. Daarom hebben wij de regel dat kinderen enkel fruit en groente in de ochtend eten en voor de kinderen in de verlengde opvang tevens een gezonde lunch. Koek en snoep is niet voor op school/ de peuteropvang. De stelregel is; Alles wat op je ontbijttafel staat mag ook in de lunchtrommel. Kinderen nemen eigen eten en drinken mee, dagelijks thuis vers bereid. Als het feest is, mag er getrakteerd worden. Dan hanteren we bovenstaande regel minder rigide, maar adviseren en hopen dat ouders het gedeelde belang van gezonde en verantwoorde voeding ook hier doorzetten.

Er zijn kinderen die sommige voedingsmiddelen niet mogen hebben, omdat zij een bepaald dieet volgen. Dit kan voortkomen uit een geloofsovertuiging, maar ook vanwege bepaalde voedselallergieën. Tijdens de intake nemen we hier al kennis van en noteren dit in ons LOVS. Wij willen hier rekening mee houden. De voedingsmiddelen/ traktaties die het kind niet mag hebben, worden vervangen door andere etenswaren. Wanneer een kind een streng dieet heeft, overleggen we met de ouders wat zij van thuis mee moeten nemen. Vooral als er invalkrachten komen is het belangrijk hiervan een duidelijke overdracht te geven. In de klassenmap bevindt zich een overzicht van de bijzonderheden en gewoonten. De peutergroep kan beschikken over een koelkast om gekoelde producten te bewaren op een temperatuur < 7 graden. Bij VSO & BSO wordt ook een

gezonde leefstijl voortgezet. Kinderen krijgen thee, vruchtenwater of water te drinken, gezonde boterhammen, fruit, rauwkost en crackers. Op verzoek van ouders kan er ook een warme maaltijd geboden worden. BSO beschikt over eigen koelkasten met een temp. < 7 graden en een diepvries om voorraad te kunnen bewaren. De voorraad is voorzien van aankoopdatum. Tijdens het gezamenlijk eten en drinken vinden we de sfeer heel belangrijk. Het eet/ drink moment is een sociaal gebeuren. De pedagogisch medewerker zorgt dat de maaltijd rustig verloopt en dat er ruimte is om een gesprek te voeren waarbij er na elkaar geluisterd wordt en iedereen aan bod kan komen. Op een luchtige positieve manier wordt er aandacht besteed aan de tafelmanieren.

Standaard aanbod van verzorgingsproducten

We hebben luiers, papieren doekjes, purol en snoetendoekjes, beschermende crème van het merk Sudocrème, zonnebrandcrème, Arniflorzalf ter verzachting bij kleine ongelukjes, een volgens de richtlijnen van de GGD gevulde EHBO trommel op voorraad en reservekleding. We vragen ouders vanaf het voorjaar standaard de kinderen in te smeren en/of zelf de juiste zonnebrandcrème (met hoge beschermingsfactor)/eventuele luiers en reservekleding voor hun kind in de tas mee te geven. We kiezen hier bewust voor zodat ouders zelf kunnen bepalen welke producten zij juist achten voor hun kind. Uiteraard hebben we bij het ontbreken deze zaken achter de hand. Ook reservekleding voor ongelukjes of te enthousiast spel met water zijn op de BSO aanwezig.

Het volgen van de ontwikkeling van het kind

De overgang van de peuterklas naar de basisschool is een belangrijke stap in de ontwikkeling van het kind. Deze overdracht verloopt soepel, omdat de peuterklas is geïntegreerd in onze school. Daarmee borgen we de doorlopende ontwikkelingslijn. De kinderen worden gevolgd in hun ontwikkeling vanaf het moment dat zij de peuterklas gaan bezoeken. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van observatielijsten. De ouders worden voor het afrondende gesprek in de peuterklas uitgenodigd om de observaties/warme overdracht te bespreken. Op deze manier is het voor ons mogelijk bijzonderheden in ontwikkeling vroegtijdig te signaleren. Voor eventuele hulpvragen observeert onze intern begeleider onderbouw in de peutergroep. Daarnaast hebben we zowel warme als koude overdracht van andere voorschoolse voorzieningen, alvorens de kinderen op onze school definitief in groep 1 starten. Nagenoeg alle leerlingen doorlopen eerst de peuterklas van onze school alvorens ze op onze basisschool komen. Wij doen **geen overdracht** naar externe organisaties buiten onze basisschool aan bv. gastouders of BSO 's. Wij vragen ouders om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor de eventuele overdracht. Aangezien veel kinderen doorstromen van onze KOV naar de VSO & BSO is dit intern gemakkelijk te regelen en af te stemmen tijdens de warme overdracht.

Observatie en kindvolg systeem in de BSO

Een keer per jaar wordt ieder kind van de BSO groepen geobserveerd door de mentor aan de hand van het zelf ontworpen signaleringslijst om het welbevinden van kinderen op een gestructureerde wijze te evalueren. Het instrument is gericht op de algemene emotionele toestand van kinderen. De mentor bespreekt de resultaten van de observatie met de ouders tijdens het jaarlijkse oudergesprek (rond de verjaardag van een kind).

Elk kind is uniek en we bieden het de ruimte om zich te kunnen ontwikkelen in zijn of haar eigen tempo.

Individuele aandacht voor het kind

In de structuur van het dagritme is er ruimte voor de medewerkers om met kinderen individueel te werken, te spelen of individuele aandacht te geven. De medewerker geeft veel mondelinge uitleg en informatie tijdens de dagelijkse omgang met de kinderen, zodat de kinderen begrijpen wat er gebeurt. Hierbij wordt gelet op de gelijkmatige aandacht, de activiteit en het niveau van het kind.

Interne begeleiding

Ondersteuning pedagogisch medewerkers

De interne begeleiders van Sprankel! ondersteunen de medewerkers om de begeleiding van de peuters en later in de basisschool & BSO van de kinderen zo goed mogelijk te kunnen doen. Waar nodig geven ze adviezen over het omgaan met de kinderen of komen observeren in de groep. De pedagogisch beleidsmedewerker (de directeur) en de pedagogisch coach observeert, coacht en stimuleert de medewerkers op ontwikkeling, voortgang en borging van het pedagogische beleid.

Als het niet gaat zoals het moet

Geen enkel kind is hetzelfde, elk kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Soms geeft het kind signalen af die extra aandacht vragen. In alle gevallen proberen we die extra zorg en aandacht te geven. Soms krijgen we ook te maken met gedragsproblemen, ontwikkelingsstoornissen, lichamelijke of verstandelijke beperkingen. Soms zijn er kinderen waarbij het om verschillende redenen minder goed kan gaan. Dit is eerder tijdens de intake niet naar voren gekomen. Er wordt gesignaleerd dat de ontwikkeling anders (ver)loopt, het kind is teruggetrokken, juist heel druk of als er sprake is van andere gedragsproblemen. Dit is aanleiding voor de groepsleerkracht om het kind extra te observeren en de zorg met de ouder(s) te bespreken. In dat geval kan de intern begeleider ook adviseren. De onderwijscollega's worden hier dan ook bij betrokken. Zij zien immers het kind ook elke dag. Er wordt van elk kind een observatieverslag gemaakt en ontwikkelingsdomeinen worden gecheckt en vastgelegd in het leerlingvolgsysteem. Indien gewenst, zal er een aanvraag gedaan worden voor een (V)VE indicatie tijdens de KOV periode bij de GGD jeugdverpleegkundige wanneer dit een goede ontwikkeling zou kunnen zijn voor het kind om bv. meerdere dagdelen te kunnen komen. Voor het oudere kind kan ook de jeugdverpleegkundige ingeschakeld worden ter ondersteuning.

Als ouder en de medewerker(s) de ongerustheid houden, kan de intern begeleider, in overleg met de ouder, ook de schakel naar hulpverlening zijn. In het geval van externe zorgbegeleiding sluiten de medewerkers zoveel mogelijk aan bij de zorg die extern geboden wordt, en zijn er indien nodig contacten met externe zorgverleners.

Bij vermoeden van mishandeling of misbruik hanteren wij de landelijke meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

VVE indicatie

Als er sprake is van een VE-indicatie bij een kind, dan houdt dit meestal in dat er een taalachterstand is gesignaleerd of belemmerend gedrag waardoor taal zich onvoldoende ontwikkelt. De achterstand hoeft niet alleen in het kind te zitten, maar kan ook ontstaan zijn door de omgeving waarin een kind opgroeit. Binnen onze KOV wordt VE uitgevoerd in zowel de peutermeespeelgroep als de middagopvang.

Een kind met een VE-indicatie krijgt extra ondersteuning en begeleiding van de hiertoe opgeleide pedagogisch medewerkers.

Een VE-kind komt in 2020 16 uur. Echter ouders zijn leidend in deze met hun besluit wat zij dit het beste achten voor hun kind. Er zal wel getracht worden om dit zo goed mogelijk te stimuleren bij de desbetreffende ouders. Het komt echter ook voor dat het niet in het belang van het kind is om te starten met het volledige aantal uren geïndiceerde VE. Dit zal vooral zo zijn bij sociaal-emotionele gewenning en/ of veiligheid.

Er wordt beredeneerd aandacht besteed aan onder andere taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en motorische ontwikkeling. Hierbij staat altijd de ontwikkeling van het individuele kind, de belevingswereld van het kind en het gekozen thema centraal. Wij staan voor het stimuleren van een brede ontwikkeling bij alle kinderen.

VE-kinderen (doelgroepkinderen) worden meegenomen in het dagelijkse groepsproces en bijbehorende activiteiten. Daarnaast wordt er zo veel mogelijk extra tijd en aandacht geschonken aan deze kinderen in de vorm van pre-teaching. Dit houdt in dat de pedagogisch medewerkers een individueel kind of een groepje kinderen structureel extra aandacht en begeleiding geven.

VVE methode Uk & Puk

Uk&Puk is een totaalprogramma dat zich richt op de brede ontwikkeling van kinderen van 0 tot 4 jaar. Taalontwikkeling staat daarbij voorop: spreken, luisteren en uitbreiding van de woordenschat. Tijdens de activiteiten krijgen peuters begrijpelijke taal aangeboden in een betekenisvolle situatie. Ook voor taalvaardige kinderen is Uk & Puk uitdagend. Uk & Puk is een programma voor kinderen vanaf 0 jaar. Daarbij is er een mogelijkheid tot een doorgaande lijn naar het vroegschoolse programma Puk&Co.

Werken met een doelgerichte planning

We hanteren een jaarrooster waarop aangegeven is welke (VVE) thema's in het jaar aan bod komen. Per thema staat het VVE-activiteitsaanbod in een maandplanning. Bij alle thema's is aandacht voor de brede ontwikkeling van de kinderen. Kinderen worden gevolgd en gestimuleerd in sociale vaardigheden, de motorische, creatieve en cognitieve ontwikkeling. De maandplanning dient als leidraad voor het activiteitsaanbod; het kan waar nodig bijgesteld worden als blijkt dat een activiteit meer of minder aandacht nodig heeft. Dit wordt verwoord in het persoonlijke handelingsplan voor de VE leerling. De planningen worden per thema geëvalueerd en waar nodig tussentijds bijgesteld voor de toekomst.

Het activiteitsaanbod gericht op taalontwikkeling

Het activiteitsaanbod is gevarieerd en sluit aan bij de belevingswereld van de kinderen in het algemeen en voor de doelgroepkinderen in het bijzonder. De taalontwikkeling en taalstimulering staat bij ieder thema centraal.

Tijdens het vrij spelen stimuleren de pedagogisch medewerkers de taalontwikkeling door samen met de kinderen te spelen en tijdens dit samenspel het handelen te benoemen, waardoor kinderen nieuwe woorden leren en inzicht krijgen in de zinsbouw. Daarnaast wordt veel voorgelezen en gezongen, is aandacht voor versjes en stimuleren zij kinderen om in de kring iets te vertellen.

De speelhoeken zijn uitdagend ingericht: voorwerpen in de speelhoeken en de overige ruimte worden benoemd en in het kader van de ontluikende geletterdheid gelabeld. Ook vormt taal de rode draad bij alle overige momenten zoals samen eten, buiten spelen, knutselen e.d.

Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en wordt gedifferentieerd. Per thema wordt eenvoudig gestart, waarna gedurende het thema een opbouw in moeilijkheidsgraad volgt. Het aanbod verschilt per leeftijdscategorie en wordt gedifferentieerd naar ontwikkelingsniveau. De pedagogisch

medewerker benadert de kinderen op een bij het ontwikkelingsniveau van het kind passende wijze. Kinderen die achter blijven in hun ontwikkeling of beter gedijen in een kleinere setting worden in kleine groepjes of individueel gestimuleerd in de ontwikkeling, passend binnen de leerlijn van Uk & Puk.

Participatie in VE-activiteiten in de voorschoolse situatie

Door middel van ouderbrieven en themaposters/-hoekjes worden ouders op de hoogte gebracht van de lopende thema's en activiteiten binnen onze opvang. Ouders worden uitgenodigd deel te nemen aan thema-activiteiten, knutselactiviteiten en uitstapjes. Daarnaast wordt er individueel met de ouders van een doelgroepkind gesproken over het VE aanbod en de voortgang.

VE Thuis

Indien gewenst kan er voor ouders *VE Thuis* aangeboden. *VE Thuis* is een programma voor ouders met kinderen van 3 tot 6 jaar die deelnemen aan voor- en voorschoolse educatie. De activiteiten van *VE Thuis* sluiten aan bij het VE programma binnen onze opvang. Hierdoor komen woorden, begrippen en andere leerinhouden zowel bij de opvang als thuis aan de orde. Ouders leren hoe ze hun kind kunnen stimuleren en ondersteunen in de ontwikkeling. Hun betrokkenheid bij de educatie van het kind wordt hierdoor vergroot.

Door deze combinatie van ontwikkelingsstimulering tijdens de opvang en thuis, is het effect op de ontwikkeling van kinderen groter dan van afzonderlijke programma's. Ook op lange termijn.

De thuistaal

Tijdens het intakegesprek vraagt de pedagogisch medewerker welke taal in de thuissituatie gesproken wordt en dit wordt geregistreerd. Tijdens het verblijf van de peuter in de dagopvang wordt rekening gehouden met de thuistaal, maar wordt het kind gestimuleerd de Nederlandse taal eigen te maken. Ouders en kinderen worden ondersteund in het aanleren van de Nederlandse taal door middel van het meegeven van eenvoudige taal stimulerende spelletjes of de leesboekjes met veel plaatjes. Uit onderzoek is gebleken dat kinderen die vaardig zijn in de moedertaal een 2^e taal sneller en gemakkelijker leren.

Ontwikkeling, begeleiding en zorg

De beginsituatie van elk kind dat de dagopvang bezoekt wordt vastgelegd aan de hand van het eerder genoemde intakeformulier. Het formulier wordt samen met de ouders ingevuld tijdens het intakegesprek. Voor het regelmatig en systematisch volgen van de ontwikkeling van iedere peuter gebruiken de pedagogisch medewerkers het observatie-instrument van zowel Uk & Puk als een eigen observatiewoordverslag. Daarnaast worden voor VE-kinderen extra momenten ingelast. Tevens is op gemeentelijk niveau de inzet van de logopedisten in de peutergroep in wording. Zij screenen en volgen de doelgroepkinderen na plaatsing en meten de ontwikkeling t/m groep 3 van de basisschool.

Het borgen van kwaliteit

Wij worden beoordeeld door de inspectie KOV van de GGD. Daarnaast legt de gemeente verantwoording af aan de onderwijsinspectie over het gevoerde VE-beleid en de uitvoering hiervan. Waar nodig worden de verbeteringsuggesties van de inspecteur opgepakt en doorgevoerd.

Op basis van werkoverleggen wordt gewerkt aan verbeteractiviteiten, de kwaliteit van het programma, de beschikbare en ingezette VE-tijd en de specifieke zorg voor individuele kinderen. Daarnaast zijn er in de gemeente Dalfsen clustervergaderingen met alle KDV en is er een VE - stuurgroep (kartrekkers) waar onze organisatie in participeert, waar zaken die bij kunnen dragen aan de kwaliteit van de VE Dalfsen breed worden besproken en uitgezet.

Alle medewerkers worden regelmatig bijgeschoold door middel van hercertificeringstrajecten, waardoor er aandacht is voor de professionaliteit van de Pedagogisch medewerkers.

Jaarlijks evalueert het management samen met de pedagogisch coach/ beleidsmedewerkers de Voorschoolse Educatie. Het management doet voorstellen voor verbetering en/of kwaliteitsverhoging, die – indien vastgesteld – in het jaar erna geïmplementeerd worden.

Doorgaande lijn naar basisschool en BSO

In het kader van ‘doorgaande leerlijn’ worden afspraken gemaakt om een ononderbroken ontwikkeling van kinderen die van de dagopvang naar de basisschool gaan op elkaar af te stemmen. en te garanderen. Om deze doorgaande lijn te kunnen realiseren, zijn er goede afspraken gemaakt tussen de KOV en de in pandige basisschool dito BSO. De afspraken zijn gericht op:

- VE coördinatie en verantwoording naar gemeente
- warme overdracht (in bijzijn van ouders en IB)
- doorgaande lijn in aanbod
- doorgaande lijn in pedagogisch en educatief handelen
- doorgaande lijnafspraken in ouderbeleid
- doorgaande lijn in ontwikkeling, begeleiding en zorg
- kwaliteitszorg

Het ontwikkelen, leren en spel

Bij ons pedagogisch beleid wordt uitgegaan van 4 opvoedingsdoelen (*Riksen en van Walraven*):

1. Het bieden van emotionele veiligheid
2. Het ontwikkelen van persoonlijke competentie
3. Het ontwikkelen van sociale competentie
4. Het overbrengen van waarden en normen

Deze doelen worden met behulp van 5 pedagogische middelen bereikt:

1. Leraar/ pedagogisch medewerker-kind interactie
2. Binnen en buiten ruimte
3. Groepsprocessen, kind-kind
4. Activiteiten
5. Spelmateriaal

1 .Doel: het bieden van emotionele veiligheid

Wij vinden het belangrijk dat we de kinderen een veilige basis, een “thuis” kunnen bieden. Een plek waar ze zich kunnen ontspannen, ontwikkelen naar aanleg en tempo en zichzelf kunnen en mogen zijn. We benadrukken een open, eerlijke sfeer en willen een aanvulling bieden op de thuissituatie.

Middelen;

- **Pedagogisch medewerker - kind interactie**

Voor een goede ontwikkeling van het kind is een sfeer van veiligheid en vertrouwen nodig. Een kind ontwikkelt zich het beste als het zich geborgen voelt en als de omgeving hem/haar zekerheid biedt.

Om dit te realiseren zijn er naar rato vaste pedagogisch medewerkers per peutergroep en BSO groep aanwezig. Deze vaste pedagogisch medewerkers kennen de kinderen en handelen met respect naar hun eigenheid en karakter. Zij zijn oplettend, kijken naar signalen van het kind en spelen in op zijn/haar (onderwijs)behoeften. Vanuit deze basis is het kind in staat zijn ontdekkingstocht te beginnen waarbij hij/zij weet dat het terug kan vallen op een veilige thuishaven. Om deze veiligheid te bieden geven wij de kinderen liefde en aandacht, luisteren en praten we met ze. Als het nodig is, geven we de kinderen ruimte of juist rust. We werken met meerdere mentoren. Zij delen de kinderen in op grond van logica aan de hand van eigen vaste werkdagen in relatie tot de komst kinderen.

- **Binnen- en buitenruimte**

Veiligheid binnen de ruimtes vinden wij belangrijk. Een (te) grote ruimte kan bedreigend zijn voor een kind. Wij richten de groepsruimten zo in dat er afgescheiden en knusse hoeken zijn, zoals een bouwhoek en huishoek. De kinderen kunnen zich hier terugtrekken of verstoppen. Dit biedt uitdaging voor het kind en geeft hem/haar de gelegenheid om “alleen” te kunnen spelen. Hoe bekender de ruimte en de materialen, hoe veiliger een kind zich voelt en hoe beter het tot zijn recht komt. Het speelgoed wordt daarom altijd op dezelfde plaatsen terug gezet. De voorspelbare opstap/structuur in de peuterklas wordt doorgezet naar de BSO. Dat zorgt voor rust en regelmaat.

- **Groepsprocessen**

Het bieden van een vaste dagindeling en structuur is van belang voor de emotionele veiligheid van een kind. Vaste momenten op een dag voor eten, drinken, plassen of eventueel verschonen geeft herkenning. In het vaste dagprogramma worden iedere dag verschillende activiteiten aangeboden. Deze speciale activiteiten dragen bij aan de ontwikkeling van de kinderen doordat ze afgestemd zijn op het ontwikkelingsniveau, de mogelijkheden en de interesses van de kinderen. Daarnaast zijn de activiteiten thema -afhankelijk en zijn opgebouwd uit verschillende fases. De pedagogisch medewerkers zijn gespecialiseerd in het ontwikkelingsniveau van de groep en stemmen de begeleiding van de activiteiten hierop af. De kinderen kunnen ontwikkelingsgericht benaderd worden en van hieruit uitgedaagd en gestimuleerd worden om hun eigen mogelijkheden te vergroten. Ieder kind wordt individueel aangemoedigd bij groepsactiviteiten wanneer het kind bij zijn bijdrage aan het groepsproces hier behoefte aan heeft. Er is een uitdagend spelaanbod dat aansluit bij de ontwikkeling van het kind. Daarnaast komen als een ‘way of life’ de kanjerelementen aan bod. De kanjertaal, de kanjerregels en de omgang met elkaar met emotiebegrippen als lief, verdriet, blij en boos.

- **Activiteiten**

Bij een activiteit houden we in de gaten of een kind wel of niet mee wil/ durft te doen. We dagen ze uit, maar wanneer een kind nog niet zover is of te moe is, dan respecteren we dat. Een kind mag ook van een afstand meekijken en het misschien een volgende keer proberen.

2.Doel: ontwikkelen van persoonlijke competentie

Het is belangrijk voor een kind om de mogelijkheid te krijgen vaardigheden te ontwikkelen en zelfvertrouwen op te bouwen. Hierdoor worden kinderen mede-eigenaar van hun leerproces. Dit geldt bijvoorbeeld voor de sociale ontwikkeling (hier gaan we in het volgende hoofdstuk verder op in), het leren van taal, de motorische ontwikkeling (klimmen, springen, kruipen, gymmen etc.) en cognitieve vaardigheden (spelletjes, fantasiespel/ vakdidactiek).

Middelen;

- **Pedagogisch medewerker- kind interactie**

Als pedagogisch medewerker bied je de gelegenheid om een kind bij deze ontwikkelingen te ondersteunen en hem/haar te helpen waar nodig is (coachend leiderschap). Wij zien de kinderen als eigen persoonlijkheden, ieder kind ontwikkelt zich op een andere manier. Hierdoor zie je waarin je het kind kunt stimuleren. Dit stimuleren doen we o.a. door de volgende voorbeelden:

- Grenzen ontdekken en verleggen van wat een kind kan, wil of durft (eigenaarschap)
- Ingaan op initiatieven van een kind (ondernemerschap)
- Oefenen, stimuleren waar een kind goed in is of wat hij/zij graag wil kunnen (zelfvertrouwen)
- Helpen bij het verkennen van eigen mogelijkheden (autonomie)

We doen dit alles d.m.v. veel bevestigingen, complimenten te geven, zowel verbaal als non- verbaal. Door het geven van complimentjes of positieve feedback, zie je dat een kind meer zelfvertrouwen krijgt.

- **Binnen- en buitenruimte**

De binnenruimtes zijn zo ingedeeld dat een kind op elke plek iets anders kan ontdekken. Zo kan een kind zich optimaal ontplooien. Door als P.M. -er goed te kijken naar het kind en door veiligheid te bieden, kun je stap voor stap de persoonlijke competenties stimuleren en ontwikkelen. Kinderen hebben de mogelijkheid om binnen te bouwen, te spelen, te werken, te dansen of te kijken en buiten om te rennen, te klimmen, te fietsen of om met zand te spelen of naar de dierweide bij de BSO.

- **Groepsprocessen**

Wij leren de kinderen respectvol naar elkaar te zijn en stimuleren ze om met elkaar te spelen en te helpen. Door gezamenlijke activiteiten te ondernemen, ontwikkelen we spelenderwijs verschillende aspecten van de persoonlijke ontwikkeling. De jongere kinderen leren van oudere kinderen en de oudere kinderen kunnen betekenisvol zijn in het helpen van de jongere kinderen .

- **Activiteiten**

We besteden tijdens activiteiten aandacht aan zowel de fijne als de grote motoriek zoals verven met een kwast, bouwen met blokken, vormen in de juiste opening doen, maar ook fietsen, rennen, met ballen rollen, Schrijfdansen maar ook behendigheid in sport en spelactiviteiten etc. We geven ieder kind voldoende mogelijkheden voor eigen initiatief. Cognitieve vaardigheden stimuleren we bijvoorbeeld door verkleedspellen en verdwijn/verschijn spelletjes voor de jongste kinderen. Dit is onder meer om hun fantasie en geheugen te ontwikkelen. We praten veel met kinderen, benoemen handelingen die we verrichten en lezen de kinderen vaak voor. Dit vergroot de woordenschat en hierdoor leert een kind op een goede manier communiceren. We bieden ook culturele activiteiten aan, zoals muziekles en (interactieve) voorstellingen.

Daarnaast is er bijzondere aandacht voor de zogenaamde zorgleerlingen (binnen de gemeente ook VVE kinderen genoemd tussen 2 -6 jaar). Ons programma is er op gericht dat alle ontwikkelingsgebieden elke schooldag aan bod komen.

- **Spelmateriaal**

Wij bieden voldoende en verschillend spelateriaal voor iedere leeftijdscategorie. Het spel moet kunnen uitdagen tot ontwikkeling. We bieden materialen aan op eigen niveau. Merken we dat een kind vaak met hetzelfde speelt dan stimuleren we het kind om ook met ander speelgoed te spelen, zodat ook andere facetten van de ontwikkeling gestimuleerd worden. Zo zal een kind dat bv. alleen in de huishoek speelt, gestimuleerd worden om ook eens in bv. de bouwhoek te gaan spelen.

Het begrip 'persoonlijke competentie' omvat ook de competenties van kinderen op verschillende ontwikkelingsgebieden, namelijk:

- De motorische ontwikkeling
- De taalontwikkeling
- De cognitieve ontwikkeling
- De zelfredzaamheidsontwikkeling

- **Motorische ontwikkeling**

In de interacties met hun materiële omgeving, ontwikkelen kinderen vooral hun persoonlijke competentie. Gevarieerd bewegen in de ruimte en op speeltoestellen spelen, bevordert de grote motoriek en daarmee ook het zelfvertrouwen van kinderen. Het gebruik van allerlei materialen in diverse typen spel (van oefen- tot constructie- tot fantasiespel) kan de fijne (oog-hand) motoriek, de creativiteit en allerlei aspecten van de cognitieve ontwikkeling bevorderen.

- **Taalontwikkeling**

Het stimuleren van de taalontwikkeling vinden wij zeer belangrijk. Dit omdat de spreektaal samen met de lichaamstaal het kind de mogelijkheid biedt zijn gevoelens te uiten, maar ook kenbaar te maken wat zijn gevoelens zijn. Het kunnen benoemen van feiten, ervaringen, gevoelens en situaties maakt begrijpen en herinneren mogelijk. De wereld van het kind wordt hierdoor geordend en veilig. Bij kinderen die de spreektaal nog niet (geheel) beheersen treedt de pedagogisch medewerker op als tolk. Door actief naar het kind te luisteren en bijvoorbeeld naar zijn lichaamstaal, vertaalt hij/zij als het ware de gevoelens van het kind. Het kind voelt zich hierdoor begrepen en geaccepteerd, wat weer onontbeerlijk is voor het ontwikkelen van een positief zelfbeeld. Wij stimuleren de kinderen zich zoveel mogelijk in taal uit te drukken. Als een kind gewend is, uit te leggen waarom hij iets wil of juist niet wil, ontstaat er tussen de kinderen meer begrip en draait het minder snel uit op conflict situaties/onbegrip. Wij praten algemeen beschaafd Nederlands met de kinderen en met elkaar. De pedagogisch medewerker heeft een belangrijke voorbeeldfunctie. Voor de taalzwakke kinderen wordt er extra veel aandacht besteedt aan taal. Communiceren met kinderen én volwassenen, de woordenschat uitbreiden en interactief voorlezen. Het nodigt kinderen uit om te praten en bereidt ze voor op het leren lezen en schrijven. Wanneer Nederlands niet de thuistaal is, zal er extra gestimuleerd worden en geadviseerd worden om de voorleeseXpress thuis te laten komen.

- **Cognitieve ontwikkeling**

Voor het bevorderen van de cognitieve ontwikkeling worden activiteiten aangeboden over vormen, kleuren, cijfers, letters, dagen, maanden en seizoenen. Hierbij worden de volgende materialen gebruikt:

- (voor) leesboeken, kijkboeken, digibord, computer, constructiemateriaal, puzzels, vormen en kleuren, techniekspullen, lego
- Expressiemateriaal, zoals verf- en tekenmateriaal, klei, papier, hout, poppenkast, muziek en instrumenten, cd-speler / cd's en televisie

- **Zelfredzaamheid ontwikkeling**

De zelfredzaamheid is een belangrijk onderdeel voor het gevoel van de persoonlijke competentie. Deze kan worden bevorderd door:

- Taken te geven en verantwoordelijkheid te laten dragen
- Kinderen leren om te zorgen voor hun eigen hygiëne
- Kinderen zelf dingen eerst te laten ontdekken, uitvinden en niet te snel te helpen of in te grijpen. De autonomie van het kind wordt hiermee gerespecteerd
- Gelegenheid te geven om te experimenteren (eigenaarschap)

3. Doel: ontwikkelen van sociale competentie

Wij willen de kinderen sociale kennis en vaardigheden meegeven. Dit wil zeggen: leren zich in een ander te verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen.

Middelen;

- **Pedagogisch medewerker - kind interactie**

Hierin vinden wij het belangrijk om te letten op de contacten tussen de kinderen onderling van ongeveer dezelfde leeftijd. In een horizontale groep letten we er op dat we één groep vormen en de kinderen van elkaar kunnen leren. Hierbij zullen we ze helpen waar nodig is. In een verticale groep zoals bij de BSO zullen we extra aandacht hebben voor wederzijds respect en sociale veiligheid en welbevinden. We leren ze om voor zichzelf op te komen en dit dan op een juiste manier te verwoorden (kanjertraining). Dit doen we door het eerst voor te doen (modellen), dan samen en later alleen. Als pedagogisch medewerker hebben we een voorbeeldfunctie.

- **Binnen- en buitenruimte**

We zorgen dat er in de binnen- en buitenruimte plekken zijn waar de kinderen samen kunnen spelen, maar ook waar ze zich even kunnen terugtrekken. We maken heldere afspraken, zodat de kinderen samen leren omgaan met de ruimte. Bij het buiten/binnen spelen kunnen meerdere groepen aanwezig zijn. Op die manier hebben de kinderen meer keuze en/of mogelijkheden in het zoeken naar andere speelgenootjes. De peuters en kleuters hebben een eigen speelplein met daarop rustige zones, zones voor de karretjes of het voetbalveldje. De peuters spelen vrijwel altijd alleen met de eigen groep buiten. Bij de BSO is een afgeschermd plein met uitdagende onderdelen. Voor elk wat wils. De oudere kinderen mogen – onder toezicht- ook gebruik maken van het aanpalende voetbalveld tussen de school en de BSO.

- **Groepsprocessen**

Vanaf de peuterleeftijd gaan de kinderen meer met elkaar spelen en in mindere mate naast elkaar spelen. Ze zullen dus veel van elkaar leren. Daarom verwoorden wij het gedrag van de kinderen ook steeds. We laten ze oog krijgen voor bv. het verdriet van een ander kind. We betrekken de kinderen bij het troosten van elkaar. We leren de kinderen op hun beurt wachten en elkaar te helpen. De oudere kinderen geven we meer verantwoordelijkheid in het helpen van de pedagogisch medewerker en zelfstandigheid door de ervaringen en de leeftijd. Door deze aspecten maken we het kind bewust dat het deel uitmaakt van een groep (socialisering).

- **Activiteiten**

We bieden de kinderen verschillende activiteiten aan met wisselende samenstelling van groepsgrootte. Onder activiteiten verstaan we o.a. samen eten, naar de wc gaan, knutselen, zingen en kringactiviteiten. De kinderen leren veel van elkaar door bijvoorbeeld naar elkaar te leren luisteren, te leren delen en omgaan met emoties in situaties van plezier, conflict, verdriet of boosheid. We kijken welke kinderen er met elkaar spelen en /of er een keer met een ander gespeeld kan worden. Wanneer we kinderen in groepjes verdelen, houden we ook rekening met de mogelijkheden en behoeftes van het kind. Juist dan kunnen ze weer nieuwe vaardigheden leren als het gaat om sociale competenties.

Activiteiten die de sociaal emotionele ontwikkeling bevorderen, zijn:

- Vrij spel
- Fantasie- en rollenspel
- Mogelijkheden voor concentratie en rust
- Taken geven
- Kringgesprekken

- **Spelmateriaal**

Er is spelmateriaal aanwezig voor zowel individueel als voor gezamenlijk spel. Het materiaal aanbod is uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht.

Ook met materiaal zullen ze samen moeten leren delen en spelen. Hierin begeleiden we het kind,

passend bij de leeftijd/ ontwikkelingsfase. We zullen erbij gaan zitten en het voordoen. Het spel moet in dit verband aanzetten tot gezamenlijk ervaren van plezier en succes.

Materialen die de sociaal emotionele ontwikkeling kunnen bevorderen zijn:

- Spullen uit de volwassenenwereld (met name huishoek)
- Fantasiemateriaal, waaronder wereldspelmateriaal en constructiematerialen
- Verkleedkleden, kleden, schmink
- Sociaal spelmateriaal, zoals gezelschapsspelen
- Natuurlijke materialen die verband hebben met één van de vijf elementen; aarde(zand)/ water/ hout/ metaal. Vuur komt niet letterlijk als spelmateriaal aan bod, maar wel met begrippen als warm/ koud etc.)

4.Doel: Het overbrengen van normen en waarden

We zien een relatie tussen levensbeschouwelijke vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling en actief burgerschap. We vinden het van wezenlijk belang dat we respectvol omgaan met de ander en de wereld om ons heen. Alle drie hebben ze de componenten ik, wij, de ander en de omgeving en dan telkens vanuit hun eigen invalshoek t.a.v. normen en waarden. Onze kinderen groeien op in een individualistische maatschappij, waarin het solidariteitsbeginsel steeds meer verdwijnt. Wij willen de kinderen laten zien dat zij hun naaste liefhebben en ze laten delen in de verantwoordelijkheden die dat met zich meebrengt. Waarden zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden, zoals bepaalde gedragingen of gebeurtenissen. Waarden kunnen veranderen in de loop van de tijd en variëren van samenleving tot samenleving. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften over hoe men zich hoort te gedragen. Ook tussen de kinderen speelt voortdurend wat hoort en niet hoort. We leren de kinderen de regels, maar ook de cultuur van onze maatschappij.

Middelen:

- **Pedagogisch medewerker -kind interactie**

Op onze opvang willen wij een kind leren wat wel en niet mag, of wat gewenst gedrag is. Zo houden we rekening met ieder zijn gedrag, karakter, beperkingen, religie en cultuur. We zullen dat verbaal uiten, zoals: op gedrag aanspreken en omdraaien in gewenst gedrag, uitleg geven bij het handelen en consequent blijven, maar ook door het goede voorbeeld te tonen. Wij leren kinderen naar elkaar te luisteren. Tijdens de communicatie over en weer benoemt de pedagogisch medewerker de emoties en houdt rekening met de individuele ontwikkeling van beide kinderen. De pedagogisch medewerker laat het kind ervaren dat hij een goed mens is door:

- Deze te betrekken bij het troosten of bij het helpen van een ander kind
- Taken te geven
- Duidelijk uit te leggen wat er van het kind wordt verwacht
- De normen waaraan een kind moet voldoen, niet te hoog gegrepen te laten zijn
- De pedagogisch medewerkers laten zien zelf ook menselijk te zijn en wel eens een fout te maken.

- **Binnen- en buitenruimte**

Er zijn afspraken over wat er wel en niet mag in de verschillende ruimtes (bv. groep, gang, toilet, buiten, etc.). We leren het kind om zorg te dragen voor de ruimtes en de natuur en de daarbij behorende omgang van spullen, zoals opruimen.

- **Groepsprocessen**

We leren een kind om te functioneren in een groep, zoals elkaar geen pijn doen, op je beurt wachten, rekening houden met elkaar, elkaar groeten en gedag zeggen en we leren de kinderen respect te hebben voor elkaars normen en waarden. Er zijn ook gebeurtenissen in en buiten de groep die je samen bespreekt en deelt, zoals bij de geboorte van een broertje of zusje. Het kind mag erover vertellen en kan bijvoorbeeld beschuit met muisjes trakteren. Ook verjaardagen van de kinderen worden gevierd. Er wordt een verjaardagstoel klaargezet en een muts gemaakt, zodat iedereen kan zien dat er een feestje gaat plaatsvinden. Er wordt verteld wie er jarig is. Het kind krijgt speciale aandacht; het mag bijvoorbeeld naast de pedagogisch medewerker zitten tijdens het feestje, het mag een feesthoed op, er wordt gezongen en er mag getrakteerd worden.

- **Activiteiten**

We bieden kinderen activiteiten aan de hand van thema's rond hun belangstellingswereld aan. Voorbeelden hiervan kunnen zijn: Kleding, lente, kunst, verkeer, sinterklaas, kerst, eten en drinken etc. We geven aandacht aan culturele/religieuze gebeurtenissen. Daarbuiten spelen we in op wat de kinderen meemaken, hebben gezien of hoe ze zich voelen. We geven hier uiting aan d.m.v. met elkaar erover te praten, knutselen, voorlezen, kringspellen en uitstapjes te maken. Met name in vakanties zullen er bij de BSO meer uitstapjes gemaakt worden omdat kinderen dan vaak hele dagen komen.

- **Spelmateriaal**

Sommige spelmaterialen zijn een weerspiegeling van het alledaagse. In de huishoek kunnen kinderen bv. met het servies spelen. Wij stimuleren ze dan om met het servies op de juiste manier om te gaan zoals dat in het dagelijkse leven ook gebeurt. Er zijn verkleedkleden om een rollenspel te doen of de fantasie te prikkelen. Maar ook doeken, lappen en dekens zorgen ervoor dat er bv. hutten en tenten gebouwd kunnen worden. We dragen zorg voor het materiaal door er niet mee te gooien of op te staan. We letten er ook op dat het speelgoed weer op de juiste plek wordt teruggezet. Zo blijft het langer mooi, compleet en biedt het meer uitdaging! Ook leren de kinderen op te ruimen voor de toekomst.

Overige activiteiten

- **Muziek en zingen**

Binnen onze kinderopvang is muziek en samen zingen belangrijk. Bij binnenkomst staat er altijd muziek aan, zo mogelijk passend bij het thema. Er zijn muziekinstrumenten aanwezig waarvan vaak gebruik wordt gemaakt. Ook zingen is een vast onderdeel van de dag. Er zullen liedjes gezongen worden met bijpassende bewegingen en er kan (gezamenlijk) geluisterd worden naar cd's en bewegen op muziek (Schrijfdans). Muziek helpt kinderen bij de zintuiglijke ontwikkeling, maar natuurlijk ook bij de motorische ontwikkeling. Doordat de kinderen regelmatig zelf muziek maken en ervaren. Dat het samen doen gezellig is, dat muziek ontspant, rustgevend kan zijn en tot verwondering kan stimuleren. Met name in de onderbouw wordt er vaak muzikale ondersteuning ingezet bij ritmes en routines of tijdens bv. de rustmomenten. Muzieklessen worden wekelijks gegeven door een vakdocent. Het streven is om ook muzieklessen te bieden tijdens de BSO uren.

- **(Voor)lezen**

Met leesbevordering en in het bijzonder taalstimulering kan niet vroeg genoeg begonnen worden. Voorlezen draagt bij aan de ontwikkeling van een gevarieerde woordenschat. Voorlezen prikkelt de fantasie, verhoogt de saamhorigheid en is een rustpunt in de dagelijkse activiteiten. Verder is bezig zijn met boeken leuk en gezellig voor de kinderen en de leraar/pedagogische medewerkers. Voorlezen bevordert niet alleen de cognitieve ontwikkeling, maar ook de motorische en de zintuiglijke ontwikkeling, omdat de kinderen de boekjes kunnen voelen, pakken, bladzijdes omslaan en lezen.

De doelen die we nastreven zijn:

- Bevorderen van het leesplezier.
- Stimuleren van de taalontwikkeling.
- Woordenschat vergroten.
- Ontwikkeling van de fantasie.
- Stimuleren van de persoonlijke ontwikkeling.
- Voorbereiding op maatschappelijk functioneren.

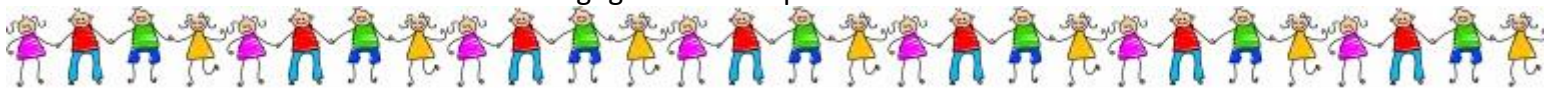
Binnen onze school werken we vanuit de ontwikkelingsleerlijnen voor de diverse gebieden. Deze ontwikkelingsleerlijnen komen voort uit het *Pravoo leerlingvolgsysteem* en *WEL educatief* in afstemming met de intern begeleider. Deze inzet sluit aan bij de beginsituatie van groep 1. Daarnaast zijn we ons aan het oriënteren op een VVE methode die jonge kinderen op een speelse manier in hun taalontwikkeling stimuleert en is (V)VE gekwalificeerd. Op school hebben we een eigen schoolbibliotheek met ruim 600 eigentijdse boeken, waaronder prentenboeken voor jonge kinderen. Ook lenen we boeken uit de plaatselijke bibliotheek. Daarnaast zetten we het digibord in als leesbevorderingsprogramma met aandacht voor interactief voorlezen of ondersteunend beeldmateriaal. We adviseren ouders om vaak voor te lezen. Daarnaast bieden we de kinderen Engels als 2^e taal aan, beginnend bij de onderbouw. In de BSO is ook een leeshoek met fijne, spannende (voorlees) boeken, strips en luisterboeken.

- **Bewegingsspel**

Bij het bewegingsspel beweegt het kind zijn/haar lichaam. Een nieuw aangeleerde beweging kan niet vaak genoeg herhaald worden. Speelgoed dat om beweging vraagt of tot bewegen uitlokt, ondersteunt de motorische ontwikkeling. Geregeld krijgen de kinderen een spelles of bewegingsles met materialen of op muziek in de speelzaal van de onderbouw. Daarnaast spelen de kinderen -als het weer het toelaat- regelmatig buiten. De oudere kinderen (vanaf groep 3) maken gebruik van de gymzaal in het dorp en spelen in de ochtend- en middagpauze buiten op het plein. Het gymlokaal van de kleuters kan ook ingezet worden voor de BSO activiteiten. Met name bij aanhoudend slecht weer of als variatie in het programma.

- **Het constructiespel**

Construeren betekent iets maken of samenvoegen. In het constructiespel of techniek-ontdekdozen spelen kinderen met voorwerpen en materialen. Ze leren hierbij de eigenschappen kennen van de voorwerpen en materialen. We denken hierbij aan vaardigheden zoals het stapelen van blokken en het betasten van verschillende materialen voor de jongere kinderen tot het doen van proefjes en onderzoekend leren bij de oudere kinderen. Zo leert het kind telkens over oorzaak en gevolg. Denk

aan puzzelen, blokkentorens bouwen, maar ook het vervaardigen van iets met handenarbeid- en expressiemateriaal of techniekmateriaal.

- **Exploratie spel**

Exploreren betekent: verkennen of onderzoeken. Het kind onderzoekt hoe het voelt om iets te doen. Hierbij gaat het niet om de prestaties. Het exploratiespel helpt het kind bij het onderzoeken van zijn/haar omgeving. In de hele ontwikkeling van het kind zie je deze spelvorm terug. Wij stimuleren dit door kinderen te laten kijken, voelen en proeven en door dingen te laten ontdekken (onderzoekend leren sluit aan bij de werkwijzen van IPC).

- **Fantasie en imitatie spel**

Kinderen fantaseren, omdat ze weinig ervaring hebben in het leven. Ze kennen de werkelijkheid nog niet maar zien deze wel. Als kinderen dingen uit de werkelijkheid niet begrijpen, fantaseren ze hierover. In hun fantasie bedenken ze hun eigen dingen en fantaseren ze zelf hoe de dingen werken. Ze bedenken hun eigen werkelijkheid. Ook fantaseren kinderen om hun gevoelens te verwerken. Dat kunnen gevoelens zijn zoals: angst, verdriet, jaloezie en vreugde. Een kind dat niet over zijn/haar gevoelens kan praten, kan deze in het spel verwerken. Kinderen gebruiken hun fantasie ook om personen te kunnen (na)spelen die ze belangrijk vinden. Bijvoorbeeld: een kind dat graag kassajuffrouw wil zijn, zal met zijn/haar fantasie het speelgoed ombouwen tot winkel.

- **Uitstapjes**

In de buurt van de school worden geregeld uitstapjes gemaakt naar de bakker, het theater, een voorstelling op andere school, het speelbos of het tuinfeest. De uitstapjes worden altijd van tevoren gepland. In het schoolveiligheidsplan wordt uitgebreid beschreven wat de regels zijn bij uitstapjes. Bij de peuters is dit nauwelijks van toepassing. In de tijd dat kinderen onze peuteropvang bezoeken, kan het voorkomen dat kinderen onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers de locatie zal verlaten voor een uitstapje. We maken dan onderscheid tussen spontane uitstapjes en georganiseerde uitstapjes. Om de veiligheid van de kinderen te garanderen hanteren we een aantal afspraken voor de KOV en BSO.

Uitstapjes KOven BSO

Aan ouders wordt tijdens het kennismakingsgesprek verteld dat we met hun kind(eren), met inachtneming van onderstaande afspraken, soms naar buiten gaan en de locatie verlaten voor een uitstapje. Ouders geven tijdens de intake toestemming voor het maken van uitstapjes voor hun tijdens de opvanguren. Voor peuters geldt dat met name voor wandelen in de wijk, rondom de school. Als een groep gaat wandelen in de wijk dan blijft de leidster-kind-ratio (aantal kinderen per pedagogisch medewerker) van kracht. Eén van de pedagogisch medewerkers neemt een mobiele telefoon mee en meldt op de locatie waar de groep naar toe is en hoe laat ze weer terug zijn. In verband met het "vier-ogen-principe" gaat een pedagogisch medewerker niet alleen met een groepje kinderen op stap. Als we met de peutergroep wél een uitstapje gaan maken met de auto wordt dat vooraf bekend gemaakt en ook ouderhulp gevraagd. Dit gebeurt via de mail of via een brief. Vooraf moeten ouders een handtekening zetten waarmee ze toestemming geven dat hun kind mee mag. Bij uitstapjes naar bijvoorbeeld de kinderboerderij wordt er vooraf afspraken gemaakt over wat er mee moet, wie waar zorg voor draagt. Kinderen krijgen een herkenbaar hesje aan. De volgende zaken

altijd meegenomen: mobiele telefoon, adressenlijst met telefoonnummers van de kinderen, EHBO koffer, zonnebrandcrème (wanneer nodig), evt. eten, drinken, natte washandjes/doekjes, luiers, kleden (in geval van picknicken). Voor de BSO kinderen geldt dat zij veelal rond de school blijven in de schoolweken en dat activiteiten naar de BSO komen. In de vakanties zullen er meer uitstapjes gemaakt worden om het programma spannender en interessanter te maken wanneer kinderen er hele dagen zijn. Ook hier gelden dan bovenstaande regels naar rato van de groepsformatie. (1 op 10-11-12)

- **Groepsruimtes en inrichting**

De ruimtes waarin de kinderen worden opgevangen, de groepsruimtes/klaslokalen, zijn ingericht en uitgerust met (les) materialen die goed zijn afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de kinderen. De indeling van de ruimtes is afgestemd op de bij het ontwikkelingsniveau behorende spelbeleving.

Er zijn per groep op speelse wijze verschillende speel-werkhoeken ingericht waar kinderen individueel en in groepjes kunnen spelen, wat de sociale contacten onderling bevordert. Ook zijn er in het lokaal rustige hoeken voor de kinderen gecreëerd waar ze zich kunnen terugtrekken. De lokalen bieden de faciliteiten waardoor de kinderen ontwikkelingsgericht kunnen worden benaderd. Van hieruit worden zij uitgedaagd en gestimuleerd in hun eigen mogelijkheden. Het materiaal voor de kinderen wordt op kinderhoogte opgeborgen. Kinderen kunnen zo zelf het materiaal uitkiezen waarmee ze willen spelen. Het lokaal en de gang wordt door foto's van de kinderen en zelfgemaakte werkjes verfraaid. Ieder klaslokaal heeft ramen die grenzen aan de buitenruimte waardoor voldoende direct daglicht kan toetreden. De lokalen zijn voorzien van voldoende ventilatiemogelijkheden. Ook zijn zij voorzien van goede reinigbare, niet gladde vloerbedekking. In de gangen bevindt zich de garderobe voor de kinderen. Op kinderhoogte zijn kapstokken aangebracht. In deze garderobe kan de buitenkleding van de kinderen opgeborgen worden in de eigen luizenzak, die ze van school krijgen. Bij de BSO krijgen kinderen ook nog een eigen vak waar zij extra spullen kunnen bewaren (bv. voetbaltas). Het BSO lokaal is in eerste instantie ingericht op een verticale groep.

- **Buitenruimte en inrichting**

Het is belangrijk voor de gezondheid en ontwikkeling van een kind dat het regelmatig kan spelen in de buitenlucht en daarbij met natuurlijke elementen zoals zand en water (zandbak) kan experimenteren (de zandtafel is ook een binnen activiteit). De speeltoestellen zijn veilig en voldoen aan de eisen die de Warenwet stelt en zijn voorzien van een keurmerk. Voor de veiligheid is onder de speeltoestellen valdemping aangebracht. Naast de grote toestellen is er allerlei speelgoed in de buitenruimte zoals kinderfietsen, karretjes, bankjes, speelhuisjes, ballen en ander klein buitenspeelgoed. De onderbouw heeft een aparte buitenruimte met afsluitbare hek met kinderbeveiliging, zodat ze in alle rust en overzicht kunnen spelen. Ook de BSO heeft een aparte buitenruimte met als extra een dierweide en een moestuin.

Alle groepen gaan minimaal 1 keer per dag naar buiten bij normale weersomstandigheden. Bij slechte weersomstandigheden wordt een alternatieve activiteit aangeboden. Bij mooi weer worden er buitenactiviteiten met water/zand/kleden georganiseerd voor de kinderen. Als het aan natuurlijke schaduw ontbreekt, creëren we plekken met schaduw.

- **Openbare ruimtes**

De openbare ruimtes worden niet zonder toezicht als speelruimte gebruikt. Dit zijn de entree en de gangen bestemd voor personenverkeer. Deze peuterruimte is voorzien van de benodigde veiligheidsaanpassingen voor de kinderen. Vanaf groep 1 worden er ook werkhoeken/plekken in de

gang benut. Bij de BSO zijn ook meerdere ruimten maar deze zijn meestal niet in gebruik in de naschoolse uren. Ook hier geldt; een afgesloten plein en deuren die automatisch sluiten.

- **Sanitaire ruimtes**

Om de zelfredzaamheid van kinderen te bevorderen hebben alle groepen een sanitaire ruimte die op kindniveau is ingericht en uitgerust. De ruimte is voorzien van een kindertoiletjes en een wasbakje op kindelhoogte. Bij de peutergroep bevindt zich daar tevens de verschoningstafel. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen op en van de verschoningstafel. Voor het buitenspelen maken we gebruik van de voorziening van de toiletgroep met een buitendeur, grenzend aan het plein. De overige groepen hebben aparte toiletruimtes, voorzien van de groepsnaam. De oudere kinderen leren dat zij de toiletgang beperken tot de pauzes. Vanuit de BSO ruimte is er direct zicht op de toiletgroep (4 -ogen bij verticale groep).

Corrigeren en belonen

Voor ieder kind is het belangrijk om te weten wat de grenzen zijn. We corrigeren bij kinderen vooral als andere kinderen van de groep in gevaar komen of als ze zelf in gevaar komen of zich onveilig voelen. Het corrigeren gebeurt door vriendelijk, duidelijk en consequent optreden van de leraren/pedagogisch medewerkers. Duidelijk en consequent nee zeggen, afleiden van het kind of in het uiterste geval het kind uit de situatie halen (even op de stoel zitten). Belonen van gewenst gedrag werkt voor het kind stimulerend om dit gedrag te herhalen. Dit is voor alle kinderen belangrijk, aangezien het hun zelfvertrouwen vergroot. Respect tonen voor de ander wordt van jongs af aan geleerd. Zo wordt nu al de basis gelegd om dit later ook te kunnen doen. Daarom zijn er duidelijke regels en grenzen binnen de groep. Door middel van gewenst gedrag te benoemen en te complimenteren belonen wij het gedrag van onze kinderen.

Wij vinden ingrijpen noodzakelijk als:

- Een situatie te gevaarlijk wordt
- Er wordt gevochten
- Er te ongelijke partijen betrokken zijn
- Eén van de partijen overstuurt raakt
- Als het de omgeving te veel beïnvloed (bijv. lawaai tijdens een boekje voorlezen)
- Iets wordt vernield

Naarmate de kinderen ouder worden, realiseren ze zich- mede door de kanjertraining- dat hun eigen gedrag invloed heeft op de ander. Als ze jonger zijn (peuter) gaat het eigen belang vaak voor het belang van een ander kind. Dit kan zorgen voor kleine conflicten. Wanneer een kind nog niet goed kan praten, worden deze conflicten doorgaans opgelost met gillen of met fysiek geweld. We proberen de kinderen te stimuleren om het samen op te lossen zodat er geen winnaar of verliezer is. Met de oudere kinderen worden conflicten één op één uitgesproken of wanneer het de groep aangaat, wordt het breder getrokken.

Wij zorgen voor een minimum aan regels en een maximum aan duidelijkheid!

- **Zindelijkheid en verschonen**

Zindelijk worden is een proces dat onderdeel uitmaakt van de gehele ontwikkeling. Je maakt een kind niet zindelijk, het wordt zindelijk. Zindelijk worden is een kwestie van rijping van de spieren die bij

het ophouden van de plas en poep betrokken zijn. De pedagogisch medewerker is bij kinderen in de peuter-kleuterleeftijd alert op de reactie van het kind en zal geregeld aan het kind voorstellen om mee te gaan naar de wc. Het zindelijk maken van de kinderen gebeurt spelenderwijs. Dwang helpt niet of werkt zelfs averechts. De pedagogisch medewerker zal het kind prijzen en belonen voor elke stap die het zet op de weg naar het zindelijk worden. Indien nog van toepassing, zal in overleg met de ouders het tijdstip bepaald worden, waarop wordt begonnen met de zindelijkheidstraining. Bij bijzondere gebeurtenissen, bijvoorbeeld bij de geboorte van een broertje of zusje of een andere spannende ervaring kan er voor worden gekozen om dan even te wachten met de zindelijkheidstraining. Uiteraard is overleg met de ouders hierover heel belangrijk. De ouders moeten zelf zorgen voor voldoende reservekleding i.v.m. ongelukjes. Het kan gebeuren dat het thuis best goed gaat zonder luier en bij ons niet. Dit kan komen doordat het kind hier te veel afleiding heeft en zichzelf geen tijd gunt om naar de wc te gaan. We gaan met de peuters regelmatig naar het toilet maar zeker ook voordat we naar buiten gaan, c.q. de peuters leren op vaste tijden naar het toilet te gaan. Kleuters gaan al zelfstandig of kinderen worden herinnerd door de juf.

- **Knuffels, spenen en reservekleding**

Een knuffel kan bij het afscheid nemen een grote steun zijn. Ook een speen is voor veel kinderen een kostbaar bezit. Vanaf de peutergroep leert het kind dat na het afscheid nemen de speen of knuffel bij de beer op de kast te leggen of in zijn tas te leggen. Hierdoor wordt hij/zij niet belemmerd in zijn/haar spel of taalontwikkeling. Bij de aankleedtafel hebben we reservekleding. Indien van toepassing hebben kinderen eigen spulletjes in de tas zoals reservekleding, luier, zonnebrandcrème, speen etc. Ook in de naschoolse uren stimuleren we kinderen om dit niet te gaan gebruiken m.u.v. kinderen die in de kinderopvang verblijven in de middaguren en een dutje doen. Desgewenst maken we afspraken met ouders over het thuislaten van deze persoonlijke attributen. Voordeel hiervan is dat het dan ook niet kan zoekraken en voor groot verdriet kan zorgen in de avond en nacht.

- **Feesten en speciale gelegenheden**

Jaarlijks terugkerende festiviteiten zijn: Pasen, Koningsdag, Moederdag, Vaderdag, afscheid van de peuterklas, kinderboekenweek,ierendag, de vier seizoenen, Sinterklaas, kerstdagen en carnaval, tuinfeest, schoolreis en peuterfeest. Activiteiten die georganiseerd worden, stellen het thema van de festiviteit centraal. Aan verjaardagen van de leraar (op juffendag/ meesterdag) /pedagogisch medewerkers, geboortes van broertjes of zusjes schenken we aandacht met feestelijke aankondigingen.

Verjaardagen

Verjaardagen worden op school uitgebreid gevierd. Vooraf wordt met de ouders afgesproken op welke dag het zal plaatsvinden. Voor de verjaardag zetten we de verjaardagstoel klaar, we gaan gezellig in de kring zitten en de jarige krijgt een feestmuts op, er wordt gezongen en muziek gemaakt en het kind mag trakteren. De ouders mogen hierbij aanwezig zijn. We vragen alle ouders bij de intake om toestemming voor foto-filmen op school en dit doelmatig te plaatsen/ gebruiken op website en/of nieuwsbrief. We richten ons vooral op procesfoto's. Jarig zijn op de BSO wordt ook feestelijk en met aandacht gevierd als ouders dit ook willen.

Afscheid van de KOV of BSO

Wanneer een kind afscheid neemt van de peuterklas of de BSO wordt er een vergelijkbaar feestje gevierd, welke voor een peuter vaak samenvalt met de 4e verjaardag. Er wordt gezongen en het kind mag trakteren. Als de ouders willen, mogen ze aanwezig zijn bij de viering. Voor de kinderen die

doorstromen vanuit de peuterklas, maken we een creatief aandenken. Bij de BSO laten we het afscheidsfeestje afhangen van de reden tot afscheid.

Sinterklaas

Als de Sint in het land is, beginnen de leraren/pedagogisch medewerkers langzaam met diverse activiteiten; bv. pietenmutsen maken en allerlei andere knutselwerkjes, sinterklaasliedjes zingen etc. De groep en de gangen worden toepasselijk versierd. In de week vóór 5 december mogen de kinderen een keer hun schoen zetten. Wanneer ze dan de volgende keer komen, zit hier een verrassing in. Op de dag rond of op 5 december komen Sint en Piet op bezoek op school in alle groepen behalve de peutergroep. We organiseren een aangepast programma voor de peuters met hulp van een aantal ouders tijdens de activiteiten. Voor ieder kind is er een cadeautje, bekostigd uit de ouderbijdrage van de OV. Op de BSO wordt ook een gezellig feestje gevierd, er worden pepernoten gebakken, ze mogen hun schoen zetten en wie weet komt Piet ook nog langs!

Kerst en Pasen

Het kerstfeest is een gezellig en knus feest. Alle kinderen zijn al enkele weken van tevoren bezig met kerst knutselwerkjes, er wordt veel gezongen en de klassen/ ruimtes zijn mooi versierd. De peuters vieren een intiem kerstfeestje op hun peuterdag met kaarsjes, lekkers en muziek evenals de BSO kinderen op hun laatste dag voor de kerstvakantie. De kerstbomen ontbreken natuurlijk niet.

Rondom Pasen wordt er ook veel geknutseld. Er wordt ook aan Pasen veel aandacht besteed met een viering (Witte Donderdag), eitje tikken, eitjes zoeken en een grote picknick met eigen boterhammetjes. Voor de peuters zal dit enkel van toepassing zijn wanneer zij op donderdag komen.

Vader en Moederdag

Voor Vader- en Moederdag wordt er door de kinderen een creatief cadeautje gemaakt. Dit kan bijvoorbeeld zijn een hand of voetafdruk, maar ook een mooi beschilderde kei is een prachtig cadeau.

Carnaval

Het carnavalsfeest wordt – in een dorp als Lemelerveld – uitbundig gevierd. De kinderen mogen verkleed komen, ze mogen zich verkleden op school (themahoek) en ze kunnen zich laten schminken. Er is groot feest in de Octopus (centrale ruimte) met muziek, een DJ en de kinderen die dat willen kunnen dansen en zingen. Het carnavalsfeest is altijd op maandag en dan is er slechts 1 groep. Zij kunnen – evenals de oudere kinderen- wel naar de carnavalsmiddag bij zaal Reimink samen met hun ouders. Op de overige dagen voor het carnavalsweekend staat carnaval ook centraal in peutergroep.

Seizoenen en bijzondere dagen

Ook aan bijzondere dagen en de seizoenen besteden we aandacht. We werken dan een aantal weken met dit thema, zoals bv. de herfst. We verzamelen spullen die bij het thema horen. We knutselen met de kinderen die dit willen en kleden hiermee de ruimte aan.

- **Verschillende culturen**

We respecteren de verschillende culturen. We praten met kinderen over eventuele verschillen van de kinderen. Ook houden we rekening met de feestdagen van een andere cultuur.

Veiligheid , Hygiëne en calamiteiten

Veiligheid

De school is zowel binnen als buiten veilig voor kinderen. Het is op kinderen ingericht: kasten staan vast aan de muur of vergrendeld, de schoonmaakkasten/kelder zijn vergrendeld, er zitten beschermstrips op de deurkozijnen, het meubilair is stevig en solide, het speelgoed is veilig en aangepast aan de leeftijd van de kinderen. De pedagogisch medewerkers letten dagelijks op de staat van het (gekozen) speelgoed. Bij de schoonmaak 1x per maand wordt alles gecontroleerd. Om een gezonde en veilige omgeving voor het kind te garanderen, brengt de school de gezondheid van de vestiging in kaart door middel van de risico-inventarisatie Gezondheid en Veiligheid (RIE Quick scan). De GGD controleert de peuterklas /ruimtes jaarlijks.

Tevens maken wij gebruik van een (bijna) ongevallenregistratie formulier (zie documentenmap peutermeespeelgroep en BSO). Alle (bijna) ongelukken worden geregistreerd en meegenomen in het veiligheidsverslag, als onderdeel van het schooljaarverslag. Indien zich een ongeval voordoet, wordt zo spoedig mogelijk contact met de ouders gezocht. Zowel binnen als buiten is voldoende speelruimte en toezicht voor de kinderen.

Bij de aanschaf van speelgoed en spelmateriaal wordt gelet op veiligheid. De ouders of een van de leraren/pedagogisch medewerkers gaan met het kind naar de eigen huisarts of naar de dichtstbijzijnde huisarts. Bij spoedgevallen worden de arts of 112 en de ouders gebeld.

In geval van calamiteiten beschikt de school over een ontruimingsplan oftewel een noodplan. Voor een goede uitvoering van het ontruimingsplan wordt elk jaar 3x een ontruimingsoefening gehouden. In grote lijnen betekent dit dat de leraren/pedagogisch medewerkers o.l.v. de BHV-ers er voor zorg dragen dat iedereen zo snel en veilig mogelijk het pand verlaat. Het is in het belang van de veiligheid van de kinderen dat ze bij de pedagogisch medewerkers blijven.

Wij werken met verschillende stappenplannen en werkinstructies die ter inzage liggen op de groepen. De school beschikt over louter opgeleide BHV-ers die de ruimtes controleren, de kinderen begeleiden en adequaat handelen. De kinderen uit de peuterklas lopen aan het loopkoord naar buiten. De leraren nemen de absentielijst mee naar buiten, sluiten ramen en deuren en melden zich compleet en present bij de veldcoördinator. Het is een handige leidraad en er wordt eenduidig gewerkt met eenzelfde aanpak naar de kinderen. Dit vinden wij erg belangrijk! Er zijn tevens 3 medewerkers gecertificeerd als kinder EHBO 'er.

4 ogen beleid

Een situatie waarin een groep kinderen op kinderdagverblijven/c.q. peutergroepen en BSO 's lang alleen kan zijn met één volwassene, is uit oogpunt van (sociale) veiligheid niet acceptabel. Dit stelt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in navolging van de commissie Gunning.

Hieronder staat beschreven hoe wij voldoen aan dit 4- ogen beleid;

- Een open aanspreekcultuur. Onze medewerkers zijn gewend elkaar aan te spreken op gedrag. Ook tijdens groepsoverleg geven medewerkers elkaar feedback over dingen die goed gaan, en ook over dingen die minder goed gaan. Dit maakt dat we kritisch opbouwend naar elkaar zijn
- Bij aanname van nieuwe medewerkers volgt eerst een strikte werving en selectie.
- Bij aanname van nieuwe medewerkers bellen we altijd referenties van vorige werkgevers na.
- Nieuwe medewerkers starten pas nadat het VOG binnen is. Dit geldt ook voor het basisonderwijs. Aangezien de peuterklas en de BSO onder de wet kinderopvang vallen, is dit ook van toepassing op de leraar/ pedagogisch medewerkers van de peutergroep en VSO&BSO. Na de koppeling volgt hierop een continue screening vanuit de overheid. Wanneer er tussentijds dus

iets aan het licht komt, worden wij daarvan op de hoogte gesteld. De houder zal dan stappen ondernemen en in overleg treden met de vertrouwenspersoon Kinderopvang en zal aangifte doen.

We werken met de meldcode (zie veiligheidsplan, bijlage 2).

- Uiteraard hebben alle medewerkers een VOG moeten inleveren (administratief medewerker etc.) en worden continu gescreend in het landelijke personenregister.
- We werken graag met het open deuren beleid, transparant en laagdrempelig als de lessen het toelaten.
- In de ruimte bevinden zich veel ramen, die zowel van binnenuit(gang) als buitenzijde inkiijk geven.
- We werken niet met een sterk wisselende samenstelling van mensen. We hebben geen stagiairs of structureel vrijwilligers die verantwoordelijkheden toebedeeld zouden kunnen krijgen.
- De toegangsdeuren zijn gesloten onder schooltijd m.u.v. de hoofdingang wanneer er permanent toezicht is vanuit het directiekantoor.
- Ouders dienen (schriftelijk) akkoord te geven voor het gebruik van fotomateriaal in publicaties/websites of sociale media (bij de intake)
- Medewerkers lopen regelmatig elkaars groep in zonder te kloppen.
- Leidinggevenden lopen regelmatig de groepsruimtes onaangekondigd binnen.
- We hebben geen afgesloten verschoonruimte. De verschoontafel is geïntegreerd in de toiletgroep van de peuters.
- De kinderwc's zijn voorzien van halfhoge deuren en kunnen niet afgesloten worden. Bij de oudere groepen is dat wel het geval i.v.m. de privacy.
- Tijdens drukke 'verkeersuren' is er een voortdurende inloop door ouders.
- Het onvoorspelbare karakter van de haal- en brengsituaties (je weet niet exact wanneer een ouder binnen- of langsloopt en hoeveel tegelijk etc.) verkleint het risico dat iemand zich onbespied of niet gecontroleerd zou kunnen voelen.
- Kortdurend alleen op de groep wordt opgelost door de buurgroep te melden dat jij of je collega even weg is. Momenten waarvoor deze afspraken gelden zijn bijvoorbeeld: toiletbezoek
- Alle medewerkers werken volgens de gedragscode (bijlage 1 in Veiligheids- en gezondheidsplan) voorkoming ongewenst gedrag.
- Ouder-kindratio zorgt voor permanente bezetting met 2 medewerkers op alle dagdelen. Bij de BSO kan dit afwijken omdat de aantallen anders liggen. Dit geldt ook voor de schoolklassen.

Hygiëne

Alle ruimtes krijgen elke dag een schoonmaakbeurt. De klaslokalen worden elke dag gezogen en bij toerbeurt gedweild. Het aankleedkussen van de verschooningstafel wordt na gebruik structureel met desinfecterende doekjes gereinigd en incidenteel met alcohol gereinigd. Elke dag wordt de hoes verschoond en deze wordt bij slijtage vervangen. In de sanitaire ruimte van de KOV is een aparte afvalcontainer voor luiers. De toiletten worden dagelijks schoongemaakt. De pedagogisch medewerkers zorgen in de groepen voor een optimale persoonlijke hygiëne, bij kruimels/vieze tafels. We leren de kinderen de handen wassen nadat ze naar het toilet zijn geweest, na het buiten spelen en voorafgaand aan het eten. Het speelgoed wordt regelmatig gewassen en het meubilair wordt goed schoongemaakt. De bekertjes/lunch worden desgewenst bewaard in speciale koelkasten. <7 graden. Het GFT afval en de luiers worden dagelijks verwijderd uit de groep/ sanitaire ruimte. Papier en plastic 1 á 2 x per week.

GGD- inspectie

De GGD toetst of de peuterklas en de BSO voldoen aan alle eisen van de Wet kinderopvang. Naar aanleiding hiervan schrijft de GGD een inspectierapport dat daarna op onze website wordt geplaatst.

EHBO

Binnen de school hebben alle leraren/pedagogisch medewerkers het diploma bedrijfshulpverlener, afgekort BHV. Jaarlijks worden de herhalingscursussen gevolgd. De EHBO-does die aanwezig is op school wordt elke twee maanden gecontroleerd op vervaldatum en inhoud. Daarnaast zijn er gespecialiseerde BHV 'ers met het diploma Kinder-EHBO

Wat te doen als het kind ziek is

Wanneer een kind op school ziek wordt, worden de ouders daarvan zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld. Ouders worden door ons gebeld voor overleg als het kind vermoedelijk koorts heeft en/of zich niet fit voelt. Het kind moet opgehaald worden indien:

- Als het kind te ziek is om aan het dagprogramma deel te nemen.
- Als de verzorging te intensief is voor de leraar.
- Als het de gezondheid van andere kinderen in gevaar brengt.

We dienen geen koortsverlagende medicijnen toe. Zetpillen en/of paracetamol mag u niet meegeven. We zijn niet bevoegd om te bepalen wat de oorzaak van de koorts is en kunnen in geen geval de verantwoordelijkheid nemen voor de toediening van de koortsverlagende medicatie. Het heersen van besmettelijke kinderziekten op school wordt gecommuniceerd door middel van aankondigingen die op een centrale plaats worden opgehangen en/of via de mail. Houd deze brieven/ mailing in de gaten, zodat u als u dat nodig vindt zelf maatregelen kunt treffen met betrekking tot de verzorging van uw kind.

Wanneer uw kind ziek is en niet komt, verzoeken wij u school te bellen vóór 08.30 uur of in geval van VSO vanaf 07.00 uur.

We willen dan ook graag weten wat er aan de hand is zodat we, indien nodig, andere ouders kunnen informeren over mogelijk besmettingsgevaar.

Wij adviseren nadrukkelijk uw kind te laten vaccineren volgens het programma van het Consultatiebureau en de GGD dit om te veiligheid van de andere kinderen op school te waarborgen. Wij vragen hier naar tijdens het intakegesprek.

Hoe lang dient een kind thuis te blijven

Bij ziekte kunnen wij de extra zorg en aandacht die een ziek kind nu eenmaal nodig heeft niet leveren. Wanneer een kind ziek is, dient het thuis te worden gehouden totdat het kind, zonder paracetamol, koortsvrij is. Voor de BSO geldt dat gemiste uren ingehaald kunnen worden tot een maand na de ziekteperiode. Wanneer er risico op verspreiding van een infectieziekte van het zieke kind naar andere kinderen of volwassenen van de school bestaat, worden de richtlijnen van de GGD gehanteerd. In twijfelgeval kan de GGD adviseren over toelating van het kind op school. De adviezen van de GGD hierover zijn bindend. Als de regels van de GGD dat voorschrijven, wordt er bij hen een melding gedaan van een ziekte.

Afhankelijk van de ziekte adviseert de GGD maatregelen:

- Het zieke kind niet toelaten vanwege risico voor overige kinderen, dit wordt 'weren' genoemd.
- Het zieke kind behandelen om verspreiding van de ziekte tegen te gaan.
- De ouders van andere kinderen informeren over de ziekte zodat zij alert zijn op verschijnselen.

- De overige kinderen vaccineren of uit voorzorg medicijnen geven (vaak zijn er echter geen bijzondere maatregelen noodzakelijk).

De GGD heeft een schema infectieziekten waarop per ziekte beschreven staat hoe te handelen, of het kind wel of niet kan komen en wanneer het kind bij ziekte wel weer de school kan bezoeken. Bij twijfel raden we ouders aan altijd even contact met ons op te nemen.

Medicijnen geven

Wij geven op school nooit medicijnen aan een kind. Dit geldt ook voor pijnstillers. Wij laten dit bij voorkeur over aan de ouders in de thuissituatie. Deze strikte werkwijze is om de leraar/ medewerker te beschermen maar ook om calamiteiten te voorkomen. We zullen ouders verzoeken zoveel mogelijk zelf de medicatiedosering uit te voeren. Alleen bij 1^e hulp zullen we direct en adequaat handelen. (bv. allergische reactie van een bij ons bekende allergie van een kind). Aansluitend zullen we ouders bellen om direct te komen. En in zeer ernstige situaties bellen we direct 112.

Kinderen in de zon

We vragen ouders zelf hun kinderen goed in te smeren bij zonnig weer (UV>3). Wanneer dit niet thuis is gebeurd, smeren we kinderen, een half uur voordat we met de groep naar buiten gaan, in met hun eigen zonnebrandmiddel met minimaal factor 30. Hiermee voorkomen we ook dat kinderen een allergische reactie krijgen ten gevolge van de verkeerde crème. Uiteraard hebben we wel crème op voorraad voor noodgevallen. Tussen 12.00 uur en 14.30 uur (eindtijd school of al BSO tijd) spelen de kinderen niet in de felle zon. Dit geldt ook voor de mogelijke opvang van peuters en BSO in de middag. Aan de kinderen zal extra drinken aangeboden worden om uitdroging te voorkomen.

Vragen, opmerkingen en klachten

Het is belangrijk dat u met uw vragen, opmerkingen of klachten naar school komt, zodat wij weten wat u ervaart. U kunt dit bespreken met de betreffende pedagogisch medewerkers. Indien hiervoor meer tijd nodig is, dan tijdens het halen en brengen beschikbaar is, vragen wij u een aparte afspraak te maken. Meestal kunnen we eventuele problemen oplossen. In een ander geval zullen we u uitleggen waarom we op dat moment op een bepaalde manier gehandeld hebben. U zult zich realiseren dat waar gewerkt wordt misverstanden kunnen ontstaan of fouten gemaakt kunnen worden. Geeft dit geen tevredenheid dan kunt u altijd contact opnemen met de directeur, de vertrouwenspersoon van de school, de klassenouder, OR of met de interne klachtencommissie. We verwijzen voor de contactgegevens naar het adressenkatern van onze schoolgids of schoolkalender

Aansprakelijkheid

Stichting Kinderopvang Catent / Sprankel heeft verzekeringen afgesloten om zich tegen de gevolgen van wettelijke aansprakelijkheid en ongevallen in te dekken. Deze dekking geldt tevens voor de uitstapjes die gemaakt worden met de kinderen.

Ouders zijn wettelijk aansprakelijk voor situaties veroorzaakt door hun kind. Het is raadzaam voor ouders zelf ook een WA-verzekering af te sluiten voor hun kind(eren).

School draagt geen verantwoordelijkheid voor het zoekraken van kleding en speelgoed.

Tijdens de overdracht, bij halen en brengen van uw kind, bent u als ouder zelf aansprakelijk. Evenals bij festiviteiten van school waarbij de ouders ook aanwezig zijn.

Privacyreglement

Wij geven omwille van de privacy van ouders en werknemers geen persoonlijke gegevens door aan derden met uitzondering van Overheidsinstanties. Bij de intake ondertekenen beide ouders voor

akkoord dat er enkel doelmatig uitgewisseld wordt. We verwijzen hiervoor tevens naar de schoolgids.

Slotwoord

Dit pedagogisch beleid moet gezien worden als een leidraad die, in de loop van de tijd en door veranderende inzichten, kan worden aangevuld en/of bijgesteld. Om het pedagogisch handelen zo optimaal mogelijk te laten zijn, zal het indien noodzakelijk binnen de teamvergadering worden besproken. Jaarlijks, voorafgaand aan het nieuwe schooljaar zal het worden herzien en opnieuw worden vastgesteld.

Bijlagen;

1. Overzichtslijst reinigen speelmateriaal
2. Overzichtslijst legionella bestrijding (douche)
3. Scholingsplan medewerkers(+ rol pedagogisch beleidsmedewerker)

Pr. Margrietstraat 6,

8152 BM Lemelerveld

tel; 0572-372010

directie.sprankel@catent.nl

Bijlage 1 (bij pedagogisch plan)**OVERZICHTSLIJST REINIGEN SPEELGOED**

SCHOOLJAAR

Ritme; 1 x per 10-12 weken

voorbeeld

DATUM	WELK SPEELGOED	AFTEKENEN wie?
Oktober 201 Week; 43	*Alle losse puzzels en spelmaterialen *Huishoekartikelen (incl. verkleedkleden)	
<i>Bijzonderheden:</i>		
Januari 201 Week; 1	*Alle losse puzzels en spelmaterialen *Huishoekartikelen (incl. verkleedkleden)	
<i>Bijzonderheden;</i>		
April 201 Week;17	*Alle losse puzzels en spelmaterialen *Huishoekartikelen (incl. verkleedkleden)	
<i>Bijzonderheden:</i>		
Juli 201 Week;27	*Alle losse puzzels en spelmaterialen *Huishoekartikelen (incl. verkleedkleden)	
<i>Bijzonderheden;</i>		

Bijlage 3 (bij pedagogisch beleidsplan KOV)

Peutermeespeelgroep Sprankel!
Pr. Margrietstraat 6,
8152 BM Lemelerveld
tel; 0572-372010
directie.sprankel@catent.nl

Scholingsplan Medewerkers KOV & BSO Bijlage 3

Een leven lang leren!

De directeur (tevens pedagogisch beleidsmedewerker) streeft ernaar de school te ontwikkelen tot een lerende organisatie, tot een school die gekenmerkt wordt door een professionele schoolcultuur. De focus bij de KOV ligt op implementatie van pedagogisch beleid. Hiervoor worden er bezoeken afgelegd om te observeren in de groep en te coachen buiten de groep. Dit werkt stimulerend en ontwikkelingsgericht op de invoering, implementatie en borging van het pedagogisch beleid. Daarnaast worden er jaarlijks gezamenlijke studiedagen voor het gehele team van Sprankel! ingeroosterd. Daartoe leggen de directie (ped. beleidsmedewerker), de IB'ers en de bouwcoördinator klassenbezoeken af en worden er nagesprekken gevoerd, voorafgaand aan het ontwikkel- en/of beoordelingsgesprek.

Professionele ontwikkeling

Professionele ontwikkeling is de ontwikkeling op initiatief van het personeelslid zelf, passend bij de ontwikkelingsdoelen van de school. Het personeelslid is zelf verantwoordelijk voor zijn professionele ontwikkeling. Ook wordt op deze manier gekeken of de opgestelde ambities (c.q. de competenties en criteria) worden waargemaakt.

Medewerkers kunnen opteren voor:

- ✚ (persoonlijke) scholing opteren (bij voorkeur in relatie tot de organisatorische doelen van de school,
- ✚ de school-verbeterdoelen,
- ✚ de competentie set en/of het opgestelde persoonlijk ontwikkelplan)
- ✚ de directie teamgerichte scholing.

Ook deze scholing richt zich op het versterken van de missie, de visie en de ambities (doelen). In de regel volgt het team 8 tot 10 dagen per jaar teamgerichte scholing. Iedereen is daarbij aanwezig. De scholing wordt verwerkt in de normjaartaak onder het kopje deskundigheidsbevordering.

De professionele ontwikkeling wordt vastgelegd in het bekwaamheidsdossier (PD) van het personeelslid. Jaarlijks wordt de ontwikkeling beschreven in het persoonlijk ontwikkelingsplan (POP).

Bekostiging scholing

Scholing wordt in principe volledig betaald door de organisatie, behalve wanneer de directie de scholing niet of slechts gedeeltelijk noodzakelijk vindt.

Als de kosten geheel of gedeeltelijk door de organisatie worden betaald, kan een scholingsovereenkomst worden opgesteld (nascholingsovereenkomst). Personeelslid en directie kunnen overleggen of de aanvraag voor een Lerarenbeurs mogelijk en gewenst is.

Het is noodzakelijk om gevolgde scholing te implementeren en te evalueren; een hulpmiddel hierbij is deze bijlage.

Implementatie en evaluatie van scholing ped. Medewerkers KOV en BSO

2020 -2021 teamtraining alle medewerkers Sprankel!(school en opvang)

Eerst bewegen, dan leren

Talentfluisteraar

Procesgericht werken

Persoonlijk meesterschap (professionele leergemeenschap)

IPC thematisch werken

EHBO herhaling

Analyseren en HP

Individuele scholing pedagogisch medewerker 2020

Medewerker Kim B

✚ Korte cursussen/ workshops

Sensorische informatieverwerking

Een reis door het kinderbrein

✚ Opleiding een associate degree Pedagogisch Professional Kind en Educatie

Tweejarige hbo-opleiding

De associate degree (ad) Pedagogisch Professional Kind en Educatie is een tweejarige hbo-opleiding (niveau 5) met een beroepsprofiel gericht op bestaande, actuele en nieuwe competenties, rollen en functies in de sector Kind en Educatie. In het beroepsprofiel zijn vier rollen te onderscheiden: pedagogisch professional, verbinder, vormgever en initiator. De opleiding leidt op voor functies binnen het onderwijs, kinderopvang, welzijn en jeugdhulp. Zij leidt studenten op die vanuit specifieke kennis en vaardigheden, een bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van kinderen en jongeren van 0 – 18 jaar.

Afgestudeerden kunnen werkzaam zijn binnen samenwerkende, geïntegreerde of zelfstandige organisaties in een van de bovengenoemde branches. De pedagogisch professional kan werken binnen een interdisciplinair team en omgaan met de diverse betrokkenen binnen de sociale omgeving van het kind/ de jongere.

Medewerker Kim N (in dienst per 01-02-2020) ;

✚ Kinder EHBO (2020 augustus)

Korte cursussen/ workshops

✚ **Sensorische informatieverwerking**

✚ **Een reis door het kinderbrein**